

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrť leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrť leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke vejjajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inzerati) se sprejemajo in veljá trístopna petít-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrát: 15 kr., če se tiska trikrát. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoludne.

Štev. 294.

V Ljubljani, v četrtek 24. decembra 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“,

edini slovenski katoliško-konservativni dnevnik,

nastopi z novim letom 1886 svoje XIV. leto. Ob tej priliki vabimo najvljudneje vse prijatelje našega lista, da bi se kolikor toliko podvzivali z dopošiljativjo naročnine, katerim je taista že potekla, kakor tudi z razširjanjem našega lista, za kar se našim dosedanjim gg. nanaročnikom še prav posebno priporočamo.

„Slovenec“ veljá za Ljubljano pri opravništvu prejemán:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrť leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán veljá:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrť leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Počitnice deželnega zbora.

Deželni zbor kranjski se je predvčeranjem do 4. januarija prihodnjega leta preložil. Komur je kaj mar, da bi naš zbor že skoraj izdelal in sklenil nekatere postave, katerih potreba se je pri raznih prilikah povdarjala in po katerih naše ljudstvo hrepeni, mora obžalovati, da se je letošnje zborovanje za toliko časa pretrgalo. Ravno letos imela bi bila naša narodna večina priliko pokazati, da je njeno delovanje plodno, in da je zmožna deželno gospodarstvo opravljati v prid naših deželanov. Poleg navadnih

letnih računov, proračunov in peticij sprožilo in izročilo se mu je v pretres dokaj važnih predlogov, izmed katerih omenjamo vladni predlog o razdelitvi skupnih zemljišč, občinski in volilni red Ljubljanskega mesta, postavo zaradi deželnih cest, predlog o vravnavanju vodá, močvirsko postavo itd.

Kar je naš deželni zbor dozdej rešil, nima posebnega pomena; potrdil je le nekaj računov in proračunov, odpravil nekaj peticij in na znanje vzel nekatere oddelke letnega proračuna. Prej omenjene za celo deželo, ali pa za nekatere kraje bolj ali manj važne reči se pa večidel v odsekih niso še prav nič ali le malo pretresale, in upanje je splavalo po vodi, da bi jih mogel letos naš deželni zbor sploh še rešiti. Kar mu bo po novem letu še časa za zborovanje odločenega, bo komaj zadostovalo za rešitev rednih vsakoletnih reči, izmed katerih ima še obravnavati celí deželni proračun, normalni šolski zaklad, obdačenje špíríta itd. itd. Prej imenovani večí in važni predlogi pa se bodo večinoma zopet odložili za prihodnje čase in po stari navadi izročili odboru, da se bode ž njimi nekoliko časa vkvarjal ter jih drugo leto zopet spravil na dan morebiti z ravno istim vspehom ali prav za prav nevspehom kakor letos.

Postava o razdelitvi skupnih zemljišč obsega 125 paragrafov; dozdej pa se je dotični odbor sploh še lotil ni, ampak v svoji prvi seji izvolil le poročevalca; tudi slovenskega teksta poslanci še nimajo v rokah. Ako jo bo hotel odsek natančno pretresati, kakor je pri taki obširni in važni postavi potrebno, primanjkovalo mu bo zato potrebnega časa, ako jo bo pa brez temeljitih razprav kar v eno sapo v celoti (en bloc) sprejel, se utegne zgoditi, da bode pomanjkljiva in nepriljučna, kakor n. pr. prememba deželnega volilnega reda in še marsiktera druga v naglici sklenjena postava.

Mestni statut Ljubljanski izročil se je deželnemu zboru že l. 1883; lani ni bilo časa se ž njim pečati, ampak se je proti koncu zborovanja izročil

deželnemu odboru, da naj ga on pretresa in predlaga. Letos je prišel kot predlog deželnega odbora zopet v deželni zbor, ki ga je izročil v pretres upravnemu odseku. Toda odsek v posvetovanju svojem še ni prišel daleč ter je od 87 paragrafov občinskega reda in 33 paragrafov volilnega reda rešil še le jako malo odstavkov in ravno pred zborovim sklepom volil zopet novega poročevalca, ker dosedanji zaradi mnogih drugih opravil nima časa te postave vsestransko preštudirati. Novemu poročevalcu in odseku bode toraj tudi za to reč primanjkovalo potrebnega časa in skoraj zopet ne bode kazalo drugače, kakor je vnovič za eno leto odložiti. Ako jo bo hotel pa vendar le spraviti v zbor in predložiti v konečno rešitev, bosta morala odsek in deželni zbor silno hiteti in novi mestni statut brez temeljite obravnave v celoti (en bloc) sprejeti.

Kako silno potrebno je spremeniti cestno postavo in važnejše ceste oklicati za deželne ceste, ljudstvo po deželi najbolj čuti, kar pričajo obilni glasovi, ki skoraj iz vseh krajev o tej zadevi prihajajo na dan. Toda koliko je ta reč dozdej dozorela? Dotični samostalni predlog se je v zadnji seji deželnemu zboru izročil, v prihodnji seji (4. januarija) ga bode g. Detela še le vtemeljeval, in kdor bi si upal trditi, da bomo letos res dobili to tolikanj potrebno postavo, on pač malo ali pa nič ne pozná deželnozbornskih obravnáv.

Enaka je s predlogom o vravnavanju vodá; tudi ta predlog je bil še le v zadnji seji izročén in ga bode dr. Poklukar v prihodnji seji vtemeljeval; konečno pa bo moral tudi to zadevo, kakor še marsiktero drugo reč deželni odbor vzeti na svoje rame in jo rešiti, da se ne bode potopila. Načrta nove močvirske postave pa še zdaj nimamo in ga menda tudi ne bomo dobili, kar je pa konečno vse eno; ker če bi ga tudi deželni odbor z velikim trudom spravil na dan, bi vendar deželni zbor zaradi pomanjkanja časa ž njim ne mogel nič storiti.

LISTEK.

Zadnji samotar.

Izvirén zgodovinski roman.

(Spisal Podvigenski.)

(Dalje.)

V tej zmešnjavi pridirja od Gorice mlad krepak gospod; komaj ga nekteri Štanjelci vglédajo, jamejo se mu odkrivati in pozdravljati:

„Dobro jutro, gospod Vekoslav! Naredite nam pravico! Hočejo nas postreljati, kakor zajce!“

„Kaj pa je tukaj?“ vpraša Vekoslav postanši med stražnikoma in razjarjenimi romarji.

„Povelje imava zabraniti vsako romanje na sv. Goro“, glási se odgovor naših stražnikov. In podá mu eden nju skrbno zavito „pooblastilo“ od c. kr. komisije.

„Ljubi Štanjelci, ali ste se prišli puntat? Ne veste, da kar ta dva tirjata od vas, ni njuna volja, ampak c. kr. gosposke ukaz, kteremu se je treba podvreči? Hočete vi Mater Božjo braniti? Pustite, naj se zgodi Božja volja, ne bojte se, pride že čas, ko bode spet smeli obiskovati Marijo na sv. Gori.“

Te besede zadele so uporne Kraševce kakor strela z jasnega neba, le besedice se ne drznejó zi-

nití, kar vsi zmedeni ostanejo. Kdo bi se upal gospodu Vigenjskemu upirati?

„No, pa počakajte Štanjelci“, oglaší se spet Vekoslav, „prepričan sem, da ste zanesljivi. Zatoraj se hočemo tako-le zmeniti: Vaša procesija se zdaj razide in ako vam ljubo, bodí vam dovoljeno v manjših tropah, po štiri ali pet vkup, iti v Solkan in tam bode te takho počakali, dokler se ne prinese Mati Božja v Solkansko cerkev, kar se ima še danes zgoditi, tú je bode počastili; toda na Goro se nima nikdo od vas predrzniti. Bodite pametni Štanjelci!“

Po teh besedah jame se množica razhajati, nekteri vračajo se nazaj v Gorico, večina pozgubi se mirno in plaho v vas. Kmaló ni bilo nikoga več tú.

Tudi Vekoslav, ko se vidi s stražnikoma samemá, spodbode konja in zdirja proti vasi. Ko za nekaj korakov prijaha do onega mesta, kjer se cesta od Št. Mavra shaja na Solkansko, pridirja mu nasproti grof Takovec na svoji suhljadi, malo je manjkalo, da nista skup trčila. Konja nemudoma ostaneta, Vekoslav le za en korak stoji pred Takovcem. Ta ga nekako plaho in tuje pogléda, potem seže hitro pod suknjo, kakor da bi hotel nekaj izvleči izpod pazduhe.

„Kaj se pa te dni toliko klatiš po okolici, Takovec?“ ogovori ga med tem Vekoslav, ter ga pri-

jazno in prijateljsko, kakor po navadi, pogléda. „Saj zdí se mi, da sem te dni večkrat čul tvojega konja topotati, a nikjer te nisem mogel ugledati, še manj pa srečati. Saj se me ne ogiblješ amice?“

Te besede in pa pogled Vekoslavov nepremično vanj obrnjen, zdelo se je, da so Takoveca pobile, roka mu obstóji pod pazduho, kakor otrpnjena, oči pobesi. Vidi se mu, da je v veliki zadregi, bere se mu z obličja krut boj, ki mora v sreči divjati.

Slednjič po precej dolgem molčanju prikaže se mu solza v očesu, vzdihne globoko: „Ne smem, ne smem!“ Potem pa sname roko s pod suknje in poslovivši se ž njo od Vekoslava, reče: „Bog te živi, Vekoslav; nikdar se več ne vidimo, jaz grém daleč, daleč od tod.“

Pri tej priči butne z ostrogi suhljadi pod trebuh in se spusti po cesti, ki na ravno onem kraji s Solkanske pelje proti Kronbergu in dalje na cesarsko cesto proti Ljubljani.

Vekoslav kar top tú stóji, ne vedé, kako bi si razkladal to srečanje, še manj pa čudne besede Takovcove. „Nikdar se več ne vidimo! Grém daleč od tod!“

Kake štiri lučaje že moral je biti Takovec oddaljen, ko Vekoslav zaporedoma zasliši prav od one strani dva strela zaporedoma. Kaj je moralo to biti? Saj vstrelil se ni? Ne, ker po streljih se še

To je le kratak posnetek važnejših reči, poleg katerih je pa še sto in sto drugih še ne rešenih zadev, ki se pa tudi ne bodo tako urno odpravile, kakor bi kdo mislil, kar najbolj priča zadnja seja, v kateri je bilo izmed 29 točk dnevnega reda rešenih le 16, dasi je zborovanje trpelo od desetih do polu treh popoldne.

Prav so imeli toraj tisti naši poslanci, ki so se upirali tako dolgi preložitvi deželnega zbora ter priporočali, da naj odseki in poročevalci med prazniki izdelajo in obravnavajo važnejše predloge, 28. t. m. pa naj se javno zborovanje zopet nadaljuje. Klub narodnih poslancev je bil res tudi z večino to sklenil in deželni glavar je bil temu pritrđil, zato nihče ni mislil na to, da bi se bila za prestanek deželnega zbora ob pravem času prosila Najvišja pritrđitev. Toda nekterim deželnim poslancem se je potrebneje zdelo doma božične potice jesti, kakor si pa v Ljubljani z deželnimi zadevami glavo beliti, ter so še v zadnjem trenutku ne zmenivši se za klubov sklep in za potrebo našega prebivalstva vse zopet zmešali. Kakor smo že v poročilu omenjali, stavil je bil baron Apfaltrern predlog, da naj se zborovanje do 4. januarija pretrga. Da si je naša nemška manjšina želela tako dolge počitnice, je čisto naravno in umevno; manjšina nikakor ni odgovorna zato, ali deželni zbor kaj koristnega včini ali ne; manjšini mora biti še celo jako všeč, da se le prav malo ali nič ne zgodi, ker ima potem najlepšo priliko, večino napadati in jo pred svetom dolžiti, da ni za nič, da ne more nobene koristne postave spraviti na dan, da je deželno gospodarstvo v slabih in malomarnih rokah, da je za deželo in za prebivalstvo velika škoda, ako bo to še dalje trajalo, da naj ljudje sprevidijo svojo korist in se oklenejo manjšine itd. Manjšini toraj ni nič mar, ali se prej omenjene postave letos sklenejo ali ne, dobro vedoč, da je za vse to odgovorna le večina, ravno zato bi moralo pa tem bolj večini mar biti, da bi z raznimi koristnimi in potrebnimi postavami pred svetom pokazala, da ji je javni blagor zares pri srcu, da je deželni zastop v marljivih in zanesljivih rokah in da je zares zmožen v naši deželi vladati in gospodovati.

Zato se ne moremo prečuditi, kako je mogel poslanec Hren tako toplo podpirati predlog barona Apfaltrerna. Ako mu že ni bilo mar za klubov sklep, ako se je tako malo zavedal potreb in želja našega prebivalstva, ako je tudi njemu vse eno, ali naš deželni zbor kaj doseže ali ne, ali bo mogel ljudem od svojega zborovanja razun navadnih deželnih priklad kaj dokazati ali ne, naj bi se bil spominjal vsaj znanaga starega izreka: „Timeo Danaos“ — „bojim se darov, ki nam jih nasprotniki ponujajo“. Še bolj pa moramo obžalovati razlog, s katerim je g. Hren opravičeval preložitve deželnega zbora. Ako se zborovanje ne pretrga, sodil bi svet, da se to samó zaradi diēt ni storilo, rekel je g. Hren. Ako poslanci niso imeli namena v odsekih delati, ampak so se mislili na tihem iz Ljubljane zmuzniti ter deželni zbor spraviti v nevarnost, da bi v prvi seji po praznikih morda še sklepčen ne bil, potem gotovo diēt

ne zasluži; kdor je tako malo vesten in tako malo skrben za občinski blagor, da od sej meni nič tebi nič izostaja, po našem mnenju za poslanca sploh še sposoben ni. Ako bi bili pa naši poslanci med prazniki delali in pripravljali predloge, da bi bil imel zbor po praznikih precej dovolj dela, potem tudi njim veljá izrek, da je delavec plačila vreden. Po našem prepričanju tudi ni prava varčnost, ako se zaradi prihranitve nekaj dnevnih diēt za leto in dan odlože sklepi in postavne naredbe, ki so za narodno gospodarstvo tako neizmerne važnosti, kakor postava o razdelitvi pašnikov, o vravnavanju vodá, osuševanju Ljubljanskega močvirja itd. Sicer pa se bo tudi pri diētah jako malo prihranilo, ako pomislimo, da se mora vsled preložitve zborove zunaj Ljubljane bivačim poslancem plačati dvojna potnina.

Razlog g. Hrena zdi se nam pa tudi zaradi tega jako neprimeren, ker je nekako silo delal onim poslancem, ki bi bili med prazniki radi delali, pa ne zaradi diēt, ampak zaradi važnosti in potrebe omenjenih večjih predlogov. Ko so pa videli, da je nekaj narodnih poslancev z g. Hrenom na čelu precej potegnili z manjšino, in ko so čutili, da bi se tudi v slučaju, ko bi deželni zbor delovanja ne pretrgal, nekteri delu odtegnili, jim ni ostalo drugega, kakor se vdati in preložitvi pritrđiti, da bi se na eni strani nikakor ne mogla njim očitati lakomnost in diētohlepnost, na drugi strani pa, da bi zastoj ne dobivali diēt poslanci, ki so tako očitno pokazali, da med prazniki ne marajo delati in zborovati.

Pretrganje deželnega zbora je toraj za nas jako važnega pomena, in kdor ni slep, mora tudi iz tega na videz jako nedolžnega sklepa videti, kaj ima naša dežela pričakovati, ako pojde tako naprej, kakor se je zdaj pričelo. Nam pa se je zdelo potrebno to povedati in pojasniti, da se pozneje ne bode reklo, da tega nihče ni zapazil in povzdignil svojega glasú.

Deželni zbor kranjski.

(IX. seja, 22. decembra.)

(Konec.)

Dr. Dolenc poroča, da se je deželni odbor povodom sklepa Ljubljanskega mestnega odbora, da se naj na ljudskih šolah Ljubljanskih uvede slovenski učni jezik in da se s podukom v nemščini začne v 3. razredu, obrnil do deželnega šolskega sveta s prošnjo, da naj blagovoli za tri- in štirirazredne ljudske šole, s slovenskim učnim jezikom na deželi vpeljati tisti učni načrt, kateri se je potrdil za Ljubljanske ljudske šole. Po predlogu g. poročevalca se to z odobrenjem vzame na znanje.

Ravno tako deželni zbor vzame na znanje poročilo o slovenskih učnih knjigah za sredne šole, ki so jih spisali profesorji gg. Celestina, Kermavner in Wiethaler, pa o pokojnini za Marijo Statin.

Gledé užitninskega davka od vina v podobčini Bistrica pri Št. Rupertu se sklene, deželnemu odboru naročiti, da naj dotični akt nemudoma odstopi slavni vladi, katero deželni zbor naprosi, da naj vstreže dotični prošnji. Predlog je podpiral dr. Papež.

Na vrsto je prišlo poročilo deželnega odbora gledé okrajev za vojaški nabor, ki se glasi:

„Vsled sklepa deželnega zbora dne 18. oktobra 1884 so se prošnje občin sodnijskih okrajev Veliko-Laškega, Idrijskega in Ribniškega, da bi se navedeni sodnijski okraji imenovali samostalnim okrajem za vojaški nabor, izročile visoki c. kr. deželni vladi, da bi se kar le mogoče na-nje ozirala. Na to je visoka c. kr. deželna vlada z dopisom šte. 9315, dne 16. septembra 1885 naznanila deželnemu odboru, da je vprašanje gledé naprave novih okrajev za vojaške nabore na Kranjskem temeljito pretresovala ter je poizvedovala pri podređenih oblastnijah, da bi, če tudi le deloma in po lokalnih razmerah in potrebah, vstregla opravičeni želji slavnega deželnega zbora. Vsled teh poizvedeb bilo je visoki c. kr. deželni vladi mogoče, staviti c. kr. 3. oddelnemu poveljništvu v Gradci, katero je v tej zadevi tudi prizadeto, celo vrsto pozitivnih nasvetov v smislu deželnozborskih sklepov. Navedeno vojaško poveljništvu pa se je izjavilo, da mu iz vojaških in dopolnitvenih ozirov načeloma ni mogoče pritrđiti stavljenim nasvetom in to tem manj, ker kranjska dežela v predpisanem številu vojakov, ki jih mora vsako leto dati, vedno bolj zaostaja, akoravno se je že večkrat pozval tudi 4. razred k naboru; to zaostajanje pa bi se, kakor skušnja uči, pokazalo še v večji meri, ako bi se pomnožilo dozdanje število nabornih okrajev. Sicer pa je c. kr. državno vojno ministerstvo že razglasilo, da se bode vprašanje gledé določitve oziroma pomnožitve okrajev za vojaške nabore sploh konečno rešilo z novim poukom o izvršitvi vojnih postav, ki se ima v kratkem izdati.

Z ozirom na vse te navedene razloge in zlasti z ozirom na zadnjo okoliščino, prepričala se je vis. c. kr. deželna vlada, da gledé ustanovitve novih okrajev za vojaške nabore na Kranjskem za zdaj ne kaže dalje obravnavati ter da se izvršitev te zadeve odloži na poznejši primerni čas.

Ta rešitev naznanila se je občinam, ktere so vložile dotične prošnje.“

Poročevalec poslanec Šuklje predlaga to poročilo vzeti na znanje. Poslanec Pakiž omenja silnih stroškov, ki jih ljudje imajo pri vojaških naborih in predlaga resolucijo vlado prositi, da naj bi bila naborna okraja tudi Ribnica in Velike Lašice. Gosp. deželni predsednik omenja dotičnih dosedaj veljavnih določb. Gosp. Lavrenčič pravi, da so v Vipavi in Bistrici to dovoljenje dobili in Pakiž še pristavlja, da se je ta dobrota prav pred kratkim dovolila tudi Brdskemu okraju. Predlog Pakižev se potem sprejme.

Poročilo o naredbah zoper cigane se izroči gospodarskemu odseku, prošnja učitelja Jeršeta se izroči deželnemu odboru z naročilom, da naj jo predloži deželnemu šolskemu svetu v toplo pripročilo. Prošnja Alojzije Malenšek se ne usliši, učiteljski vdovi Ani Juh pa se za tri leta podeli miloščina 50 gold. na leto. Gosp. Šumiju se podeli za izdavanje domoznanstva 100 gold. podpore, potem pa se potrdi proračun za l. 1886 in računski

čuti topot konjski; zatoraj Vekoslav se dalje ne zanimlje za ta strel.

Zdirja naprej skozi vas. Sredi Solkana na desno, v hrib, imeli so očetje frančiškani, katerim je že nad dve sto let bila izročena romarska cerkev Matere Božje na sv. Gori, pozimski hospic za bolehe in stare brate, katerim je bilo pretežavno na sv. Gori prezimiti. Prostorna hiša, obdana z dvoriščem, zadej pa obširen vrt, nasajen z vsakovrstnimi sadnimi drevesi, dalje v goro sv. Katarine vinograd s trtami in oljkami, vse to vkup bilo je tedaj najlepše in vzgledniše domovje v Solkanu. Pred železnimi vrati Vekoslav konja vstavi ter pozvoní hoté vstopiti. Med tem, ko dolgo ni nikoga odpret, obrne Vekoslav oči proti sv. Gori. Kar zagleda, kako se je nekdo doli s ceste spustil v dir po pašniku, ne gledé kam stopi; po kamenji in grmovji meri jo kakor zajec naravnost doli čez cesarsko cesto proti Soči in zdi se, da je skrajna sila, ker nekaj korakov za njim lomastijo z vso silo možaki in fantalini kričé in preklinjaje. Vekoslav pozabivši, kam je namenjen, zdirja po cesarski cesti, ki pod sv. Goro poleg Soče peljá na Kanal; nameri se, da preganjanec ravno nekaj pred, ko Vekoslav prijaha, prisope do ceste; tu se enkrat plaho ozré proti Vekoslavu, potem pa nemudoma skoči čez zid naravnost doli proti Soči. Vekoslav pa vidi, kako bežečemu iz levega žepa v suknji moli

majhna glava, umetalno narejena, kakor se zdi, zlata.

„Dajte ga, dajte!“ zaslišijo se glasovi preganjalcev bližejih se cesti. „Dajte ga, dajte ga! Zid je! Ukradel je zlata angelja s tabernakelja! Okradel je Mater Božjo! Dajte ga! Ho! Ho!“

A med tem zasliši se doli od Soče močen štrbunk in preganjenec s svetim zlatom vred zgine v valovih.

„Utopil se je!“ zadoni od vseh strani. „Utopil se je! Prav mu je! Toda vsaj angelja, ta vrag, da bi nam bil pustil. Hej, fantje, pogum, kdor zná plavati, pojdimo ga iskat, da mu vzamemo zlató, njega pa razčetrtime!“

In štrbunk, štrbunk, štrbunk, eden za drugim poskakajo v Sočo. Iščejo in iščejo, vse zastoj, ni več sledú o njem.

„Sami hudiči so ga v pekel nesli, zemlja ga je požrla“, glasijo se sodbe pol ure kasneje odhajajočih preganjalcev.

Vekoslav pa se je že davno nazaj v Solkan vrnil. Ravno pride do dveh kamnitih stebrov, kjer se začanja sv. Gora, ko se mu ponudi čuden prizor, popolnoma nasproten od tistega, kateremu priča je bil ravnokar. Dol po cesti pomika se velik sprevod. Najprej mlad krepak duhoven, ki v talarji in duhovski srajci nese podobo Matere Božje svetogorske, pred njim dva kmeta z bakljami. Obdan je okol

in okol od šestnajst vojakov, razvrsteni so redno, spred in zadej po dva, ob vsaki strani pa po šest; v roki pred seboj držé visoke svoje puške, na njih natakne bajonete, da se daleč odsvita v solčnih žarkih skrbno likano želežje. Postopno in počasi korakajo tako, da se komaj čuti stopanje, prav proti vojaški šegi. Hitro zadej za vojaki pa gnjete se ljudstvo, možki in ženske molcé vsi, v rokah z rožnim vencem, rijejo se in gnjetejo in pehajo, da se od časa do časa zaleté proti poslednjim vojakom, ki pa habnejo s puškinim kopitom in nazaj odganjajo dereči ljudski tok. Tako se pride do Solkana, potem skozi vas naravnost proti cerkvi. Mater Božjo svetogorsko postavijo prav pomembno na altar sv. križa*). V kratkem se cerkev in ves prostor okoli nje napolni s pobožnimi romarji od vseh krajev. Le-tú so molili na glas in tiho, drugi pojó, drugi spet jočejo in tožijo, drugi obležejo spovednice, da opravijo svojo pobožnost, kakor so imeli prej navado na sv. Gori; sploh zdelo se je, da se je s podobo Matere Božje sv. Gora znižala dol, nizko dol, do nizkega Solkana.

Vekoslav sledil je bil pobožnemu sprevodu do vrat hospica, kjer je bil pred pozvonil. Nujna opravila, ktera je tu noter imel in ko so ga prav

*) Ant. Červ. „Sv. Gora pri Gorici“, str. 80.

Umrli so:

23. dec. Simon Žitnik, uradnik, 54 let, Streliške ulice št. 14, jetika.

V bolnišnici:

21. dec. Andrej Naglič, dninar, 37 let, Demencija paraliza.

Vsako lahko zdrav postane in veliko starost doseže, kdor prav skrbi za svoje telo. Največ boleznij izide iz krvi, zato je pač vsacega človeka najsvetejša dolžnost, na kri vso pozornost obračati. Našim preiskavam oprtnim na večletno skušnjo se je posrečilo najti taka sredstva, ki hitro, izvestno in brez škodljivih nasledkov kri čistijo, okrepujejo in jej za pravo kroženje skrbé. Način našega ozdravljevanja odlikovan je z redovi in zlatimi medaljami. Vedno ozdravljamo z dobrim vspehom boleznij, ki izvirajo iz spridene krvi, (in to brez živega srebra), dalje slabosti, kožne boleznij, rane, tudi še tako stare lišaje, izpadanje las, protin in revmatizem, vsake vrste ženske boleznij. Trakuljo odpravimo po našem načinu tudi pri otrocih vjedni uri. Počenim je pri nas na podlagi posebnih pasov sicer počasna, toda gotova pomoč. Kdor kaj zahteva, opiše naj svojo bolezen in priloži mačko za odgovor. (6)

Zasobna klinika „Freisal“ v Solnogradu.

Slovenci! Pozor!

Nov, izvorno ilustrovan šaljev in satirsk list

„ROGAČ“

prišel bode z novim letom izhajati po dvakrat na mesec in sicer 1. in 15. dan na celi polji (osem strani) velike četvorke.

Naročnina 3 gld. za celo leto, 1 gld. 50 kr. za polu leta in 80 kr. za četr leta blagovoli naj se pošiljati (3)

upravnistvu „ROGAČA“

v Ljubljani, na Kongresnem trgu, v R. Kirbischevi hiši.

Času primerna slovstvena novost!

Slavnoznan Herder-jeva knjigarna v Freiburgu izdala je v drugem pomnoženem natisu knjigo:

Joseph II.

Characteristik seines Lebens, seiner Regierung und seiner Kirchenreform.

Mit Benützung archivalischer Quellen.

(2) Von Sebastian Brunner.

Zweite, mehrfach umgearbeitete Auflage. 252 Seiten, 8°.

Knjiga obravnava, kolikor mogoče vse natančno ter nam v čisti luči podaja življenje cesarja Jožefa II. in njegovega časa. Kdor se hoče z njim natančneje seznaniti najde v tej knjigi bogato zbirko vseh njegovih dejanj in nehanj, ki so zgodovinsko dokazani.

Cena mehkovozani knjigi je 1 gl. 24 kr., trdo vezani pa 1 gl. 55 kr., po pošti 5 kr. več, ter jo prodaja

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Prave garantirane voščene sveče in voščene zavitke (5) priporoča prečast. duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni

Oroslav Dolenc, svečar v Ljubljani.

Orglje na prodaj!

Občina Radomlje v Kamniški fari je pri svoji cerkvi mnogo novih reči oskrbela in v kratkem času bo tudi nove orglje iz delavnice slavno znanih gg. bratov Zupan v Kropi dobila. Ker so stare orglje s sedmimi spremeni za rabo še dobre jih za nizko ceno prodá. (3)

LEOPOLD TRATNIK,

poprej

Matej Schreiner,

izdelovalec cerkvenega orodja in posode,

v Ljubljani,

Sv. Petra cesta šte. 27.

Prečastiti duhovščini in p. n. gospodom cerkvenim predstojnikom priporoča svojo že staro, daleč okolo dobro poznano

delavnico cerkvenega orodja.

Zdaj izdeluje se vse prav lepo in močno, po novih obrisih in modelih; vse orodje bode izdelano v zlogih primerno cerkvam, n. pr. gotičnem, romanškem itd.; tudi imam v zalogi več reči izdelanih, kot monštrance, kelihe, lampe, križe za bandeda in altarje, svečnike mnogovrstne velikosti, dobro posrebrene, tudi izdelujem rumene, kakoršne kdo želi; staro cerkveno orodje bode na novo pozlateno in posrebrano; strelovodi, ker morajo večkrat pozlateni biti, se v ognju pozlaté.

Priporočam tudi svojo

ново napravo za posrebovanje.

Sprejemajo se vsakojake kovine za posrebovanje, pozlačenje, ponikljevanje, pobakrenje itd. Žlice, noži in vilice iz kitajskega srebra posrebrujejo se pri meni vstrajno in dobro. Srebrne reči osnažim, da so kakor nove.

Poprave v stroko spadajoče izvršujem točno in jake poceni.

Ponikljevanje se posebno priporoča pri železu in jeklu, kterega se potem ne prijema rja in prav lepo izgleda.

Naročena dela izvršujejo se v vsakornem zlogu natančno po nakazanem obrisu točno in kar mogoče po nizki ceni.

Za dobro pozlatenje in srebrjenje je garantirano. (12)

Vožnji red c. kr. priv. južne železnice.

Z Dunaja v Trst.

Postaje	Jadralni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Mešani vlak	Osobni vlak
Dunaj . . . . . Odhod	7— zvečer	7— zjutraj	8:50 zvečer	1:20 popold.	—
Mürzschlag . . . . . "	10:29 "	10:20 "	2. 5 po noči	5:20 "	5:55 zjutraj
Gradee . . . . . "	12:28 po noči	12:50 popold.	6— zjutraj	9:20 zvečer	10:50 popold.
Maribor . . . . . "	1:49 "	2:27 "	8:20 "	11:30 po noči	2:32 popold.
Pragarsko . . . . . "	2:16 "	—	9— "	12:10 "	3:35 "
Celje . . . . . "	3:15 "	3:53 "	10:30 dopold.	1:45 "	6— zjutraj
Laški Trg . . . . . "	—	4: 9 "	10:46 "	2: 4 "	6:23 "
Zidani Most . . . . . "	3:51 zjutraj	4:44 "	11:40 "	2:45 "	7:11 zvečer
Litija . . . . . "	—	5:29 "	12:33 "	3:43 "	8:32 "
Ljubljana . . . . . "	5:12 "	6:14 zvečer	1:29 popold.	5:40 zjutraj	10:20 "
Postojna . . . . . "	6:30 "	7:55 "	3:37 "	7:50 "	1:58 po noči
Št. Peter . . . . . "	6:52 "	8:19 "	4: 8 "	8:22 "	2:48 "
Divača . . . . . "	7:19 "	8:53 "	4:46 "	9— "	3:59 "
Nabrežina . . . . . "	8:16 "	9:39 "	5:54 "	10:14 dopold.	5:40 zjutraj
Trst . . . . . Prihod	8:42 "	10. 5 "	6:30 zvečer	10:50 "	6:30 "

Iz Trsta na Dunaj.

Postaje	Jadralni vlak	Brzovlak	Poštni vlak	Osobni vlak	Mešani vlak
Trst . . . . . Odhod	8:30 zvečer	7— zjutraj	10— dopold.	6:30 zvečer	7:10 zvečer
Nabrežina . . . . . "	9:19 "	7:32 "	10:51 "	7:17 "	8:44 "
Divača . . . . . "	10: 3 "	8:27 "	11:57 "	8:31 "	11: 5 "
Št. Peter . . . . . "	10:33 "	9: 3 "	12:54 popold.	9:25 "	12:34 po noči
Postojna . . . . . "	10:51 "	9:24 dopold.	1:21 "	9:51 "	1:16 "
Ljubljana . . . . . "	12: 7 po noči	10:52 "	3: 7 "	12:20 po noči	5— zjutraj
Litija . . . . . "	—	11:31 "	3:57 "	1:15 "	6:17 "
Zidani Most . . . . . "	1:24 "	12:40 popold.	4:59 "	2:22 "	7:50 "
Laški Trg . . . . . "	—	1: 3 "	5:22 "	2:47 "	8:25 "
Celje . . . . . "	1:59 po noči	1:20 "	5:42 "	3: 8 "	8:54 dopold.
Pragarsko . . . . . "	3: 2 "	—	7:13 zvečer	5— zjutraj	11:15 "
Maribor . . . . . "	3:29 "	2:50 "	7:58 "	5:55 "	12:30 popold.
Gradee . . . . . "	4:55 zjutraj	4:25 "	10:25 "	8:20 "	4:35 "
Mürzschlag . . . . . "	6:57 "	6:50 zvečer	1:47 po noči	11:47 dopold.	9:35 zv. Prih.
Dunaj . . . . . Prihod	10— "	9:55 "	6— zjutraj	4:10 popold.	—

Vožnji red cesarjevič Rudolfove železnice.

Iz Ljubljane v Beljak.

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 918 po noči	št. 1714 zjutraj	št. 1716 dopoldne	št. 1712 zvečer
Ljubljana j. k.		6:40	11:40	6:35
Ljubljana R. k.		6:44	11:45	6:39
Vižmarje		6:53	11:55	6:48
Medvode		7: 4	12: 7	6:59
Loka		7:17	12:21	7:12
Kranj		7:31	12:38	7:26
Podnart		7:48	12:56	7:43
Radovljica		8: 5	1:14	8—
Lesce		8:12	1:24	8: 8
Javornik		8:29	1:46	8:25
Jesenice		8:39	1:57	8:33
Dovje		8:56	2:18	8:49
Kranjska gora		9:21	2:48	9:11
Rateče-Bela Peč		9:37	3: 3	9:24
Trbiž		9:55	3:20	9:38
		št. 904	št. 916	št. 902
Trbiž	3:58	11: 7	3:39	9:48
Thörl-Maglern	4:11	11:17	3:52	—
Podkloster	4:25	11:27	4: 6	—
Fürnitz	4:40	—	4:22	—
Toplice Beljak (ostaj.)	—	—	—	—
Beljak drž. ž. (ostaj.)	4:54	—	4:37	—
Beljak j. k.	4:58	11:50	4:41	10:26

Iz Beljaka v Ljubljano.

Postaje	Osobni vlaki			
	št. 901 zjutraj	št. 903 popoldne	št. 957 popoldne	št. 917 zvečer
Beljak j. k.	6:39	4:42	5: 8	10:50
Beljak drž. ž. (ostaj.)	—	—	5:14	11—
Toplice Beljak (ostaj.)	—	—	—	—
Fürnitz	—	—	5:30	11:16
Podkloster	—	—	5: 7	11:41
Thörl-Maglern	—	—	6: 3	11:58
Trbiž	7:19	5:26	6:16	12:14
	št. 1711	št. 1713	št. 1717	
Trbiž	7:28	6:20	12:36	—
Rateče-Weissenfels	7:44	6:39	1: 1	—
Kranjska gora	7:57	6:53	1:22	—
Dovje	8:22	7:19	1:55	—
Jesenice	8:41	7:41	2:23	—
Javornik	8:47	7:48	2:30	—
Lesce	9: 6	8:13	2:56	—
Radovljica	9:12	8:21	3: 3	—
Podnart	9:29	8:44	3:27	—
Kranj	9:45	9: 3	3:47	—
Loka	9:59	9:20	4: 6	—
Medvode	10:12	9:34	4:21	—
Vižmarje	10:23	9:46	4:34	—
Ljubljana R. k.	10:31	9:55	4:44	—
Ljubljana j. k.	10:35	10—	4:50	—

Piccoli-eva esenca za želodec.

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani. Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval boleznij v želodcu in trebuhu, bodenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemorjide, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih. Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr. Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš svet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, in velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili. Ljubljana, mesec januar 1884. (23) Dr. Emil vitez pl. Stöckl, c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih. A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrhéumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenji, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 košček 50 kr. 1000 koščekov 4 gld. 2000 košček 6 gl.)

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučnim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsak dan, otroci pa toliko žlice. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni **G. Piccoli-ja „Pri Angelu“** v Ljubljani, na Dunajski cesti. kjer se naročila takoj po pošti proti povzetji izvršujejo.

Homeriana-čaj,

po zdravnikih priporočeno, izvrstno sredstvo
proti
bolezni na plućih in na vratu (jetiki, nadihi in
bolezni v krlju [Kehlkopf]).
Iznenadljivi so vspehi! (9)
Knjižica o tem razpošilja se zastonj.
Zavitek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.
Edino pravega ima
A. Wolffsky,
Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Izvrstno Bordó-vino

v buteljah
pridelano z klanjih Bordó trt, zasajenih v Brdih
na Goriškem. Jako zdravilno; odlikovano v de-
želni vinarski razstavi v Gorici l. 1884, prodaja
Janez Fabian,
veletržec v Ljubljani, Valvazorjev trg,
kteri tudi sprejema naročila z dežele in pošilja s po-
vzetjem po pošti ali železnici.
Butelja po 1 gld. (3)

Priznana nepokvarjene izvrstne voščene sveče

izdelujejo (1)
P. & R. Seemann v Ljubljani.

Ze 50 let

na Dunaji obstoječa, sloveča velikotrgovska hiša
„pri dobrem pastirju“
(„zum guten Hirten“), (3)

poprej
Vinko Strohschneider
na Dunaji,
l., Rothenthurmstrasse 14,
razprodaja vso svojo zalogo
pravega Brnskega
suknenega blagá
iz ovčje volne

v kosovih, ki za vsako ob-
leko za gospode zadostu-
jejo, in to za suknjo, hlače in telovnik, v vseh barvah
posebno trdnih po sledečih silno nizkih a stalnih
cenah:

II. vrste za celo obleko po 3 gl. 50 kr.
I. „ „ „ „ 4 „ 50 „

Uzorec ne moremo razpošiljati, pač pa se zavežemo
s tem javno, da sprejmemo brez ugovora nazaj, kar bi
ne ugajalo.

Blago razpošiljamo, ne da bi zavoj kaj računili,
proti predplači svote ali pa proti povzetju.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani se dobiva nova knjiga:

STAVBINSKI SLOGI,

ZLASTI KRŠČANSKI,

NJIH RAZVOJ IN KRATKA ZGODOVINA,

Z DODATKOM

O ZIDANJI IN POPRAVLJANJI CERKVA.

(10) V tekstu 145 slik in 40 tabel s 305 slikami.

Spisal

J. FLIS,

špiritual v knezo-škof. duhovenskem semenišči.

Vsa knjiga obsega 33 pól v četvorki in velja 6 gld. 50 kr.

Podpisani priporočajo svojo zalogo bruseljskih klobukov

in drugih stvari p. n. občinstvu, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: **suknene klobuke (Lodenhüte)**
v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorjavne,
svetlo- ali temnosive, svetlo- ali temnozeleno
itd., po 2 gld. 20 kr.; trde klobuke,
najnovejši izdelek, rjavne ali črne, dobro blago, od
2 gl. 20 kr., naprej do 4 gl. 50 kr.;
svilnate cilindre, najkrajša roba in najlepši
izdelek, po 4 gld. 50 kr.; klobuke za
dečke od 1 gld. 20 kr. naprej; nadalje

**srajce za gospode, spodnje
hlače, vratnike, kravate**
(11) itd. itd. itd.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 4.

Naročila s poštnim povzetjem se točno izvršujejo.

Najboljši papir za cigarete

LE HOUBLON

Francoski izdelek

CAVLEY-a & HENRY-a v Parizu.

Pred ponarejenim svarimo!

Ta papir priporočajo gg. dr. J. J. Pohl,
dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann, profes-
sorji kemije na Dunajski univerzi, jako toplo
in to zaradi tega, ker je jako fin, popolnoma
čist, in ker nima prav nobenih škodljivih snovi
primešanih. (8)

17, rue Béranget, 2 PARIS

Čudež obrtnije!!

so najnovejše izvrstno urejene (4)

ure na nihalo in bitje,

ki se ponoči svetijo in veljajo

le 3 gold. 75 kr.

imajo po dve uteži ter bijejo pol ure in ure.

Okvir jim je prekrasen iz ponarejene orehovine, iz-
dolben, kazališče prekrasno in napojeno s c. kr. priv.
svetlom, ki se ponoči sveti kakor mesec, da
ni potreba luči, kdor ravno želi na uro pogledati. Za
dobro svetlobo sem porok, na kar se pismeno
zavežem. Ravno tako jamčim, da bo dobro šla. Jaz
sam sem izumil te ure in jih zaradi tega tako poceni
prodajam, ker jih imam še več sto v zalogi pa —
denarja potrebujem. Ure so poprej trikrat toliko ve-
ljale. Vsaka ura ima napisano besedo „Patent“.

Razpošiljajo se proti poštnemu povzetju ali pa
proti gotovini v

tovarni blestečih ur na nihalo

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinovics.

Terček & Nekrep,

trgovina z železnino

v Ljubljani, mestni trg št. 10,

priporočata stalno, dobro izbrano zalogo najbolj-
šega kmetijskega in poljedel-
skega orodja in strojev, posebno kr-
moreznice Henrika Lanža v Mannheimu,
izvrstna orala (pluge), kakor tudi druge najboljše
izkušene izdelke; nadalje: Zitne sušnil-
nice, vozove, sani, pluge, sesal-
nice, cevi za vodnjake in vodnjake
same, štedilna ognjišča, peči, ognja
in tatov varne kase itd.; — potem izvrstni
karniški cement in poljski ma-
vec (gips); dalje železnične šine in
kovanja za stavbe, — vse to po naj-
nižjih cenah v zalogi in po unanjem naročilu, ki se
vsako naglo in natančno izvršuje. (46)

Lekarna Trnkóczy-ja,

zraven rotovža v Ljubljani,

priporočata in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijacejske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi
zahvaliti za zdravje, imajo iz-
vrstni vseh boleznih
v želodecu in so neprekosljivo
sredstvo zoper: mankanje slasti
pri jedi, slab želodec, urák,
retrove, koliko, zlatenico,
bljuvanje, glavoból, krč v
želodecu, bitje srca, zaba-
sanje, gliste, bolezni na vran-
ci, na jetrih in zoper zlato
žilo. 1 Steklenica velja 20 kr.,
1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo
8 gold.

Svarilo! Opozar-
jamo, da se tiste istinite Ma-
rijacejske kapljice dobivajo
samo v lekarni pri „Samorogu“
zraven rotovža na Mestnem trgu
v Ljubljani pri U. pi. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le
jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper pro-
tin ter reumatizem, trganje po udih,
bolečine v križi ter živcih, oteklino,
otrpnele ude in kite itd., malo časa
če se rabi, pa mine popolnem trganje,
kar dokazuje obilno zahval. Zahteva
naj se samo „cvetu zoper trganje po
dr. Maliču“ z zraven stojičim zna-
menjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezni na nogi silno
trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko
je pa bolezni čedalje hujsa prihajala in vse več dni niso
mogli stopiti na nogo, spominim se na Vaš dr. Maličev
protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naro-
čim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki
rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popol-
nim prepričanjem priznavam „oraj dr. Maličev pro-
tinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bol-
niku v jednaki bolezni priporočam. Vaši blagorodnosti
pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, z vsem spoštova-
njem vdani

Franc Jug,

(25) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne
bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini
se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno DORSCH olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne
izpustke in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljuje, zapreči pokončanje
zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so
se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega
telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodecu,
jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden
zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto
najmanj jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se
pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila z dežele izvrš se takoj
v lekarni Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani.

sklep za l. 1884 gledališnega zaklada. Potrebščine v prihodnjem letu bo 2814 gold., stroškov pa 2817 gold. Najemniku gledališča se je prepustila soba, ki se je dozdej posebej v najemščino oddajala. Potem se je potrdil sklep deželnega odbora, da se deželni denarji, kar jih ostaja, nakladajo v Ljubljansko hranilnico. Ako bi jih pa hranilnica ne hotela sprejeti, sme deželni odbor skleniti, da se nalože pri drugih, enako zanesljivih denarnih zavodih.

Med tem poročilom došel je g. deželnemu predsedniku od ministerstva telegram, da je cesar blagovoljno pritrtil sklepu deželnega zbora, vsled kterega se naj njegove seje pretrgajo do 4. januarja 1886.

Preden pa g. deželni glavar sejo sklene, izroči dr. Poklukar še naslednji samostalni predlog:

1. Deželnemu odboru daje se nalog, v sporazumljenji s c. kr. vlado osnovati brez zamude vodno komisijo za našo deželo, v kateri naj bo tehniški, gospodarski in po potrebi tudi gozdarski zastopnik in kateri naj bo nalog: preiskati vse kraje naše dežele, ki trpe pomenljivo škodo po vodnih nezgodah, dalje preskrbeti vse tehniške, konkurenčne in postavodajske priprave za vrejevanje škodljivih vodá (razun glavnega teka Save) in pa za osuševanje močvirskega in sicer pogostoma preplavljenega ozemlja, in to v prvi vrsti za ona dela, za ktera je pričakovati državne podpore.

2. Za pokritje v ta namen potrebnih stroškov stavi se primerna svota v deželni proračun l. 1886, ob enem pa se tudi c. kr. vlada naprosi za primerno sovdeležbo, oziroma za gmotno podporo.

Ta predlog podpirali so vsi narodni poslanci.

Ob polu treh popoldne g. deželni glavar sklene sejo, voščé poslancem vesele praznike in srečno novo leto, ter zborovanje pretrga do 4. januarja 1886. Na dnevnem redu dotične seje je vtemeljevanje danes izročeni samostalni predlogov, dalje danes ostale točke in mnogo drugih reči, ki jih v eni seji pač ne bode lahko rešiti. Na večer so se vnani poslanci večinoma že odpeljali domú.

Prosimo za nedeljsko posvečevanje!

Posvečuj praznik! To je natorna in božja zapoved, zategadel je ni treba vtemeljevati. Isto tako ni treba pripovedovati, kako je liberalizem po svoji moči odstranil vse natorne in božje zapovedi iz javnega in zasebnega življenja, kako je delavca ponižal v sužnjega, v živo mašino za pridobivanje denarja.

Zato smo z veseljem pozdravili obrtne postave, ki imajo namen odpraviti dosedanjo občno zmešnjavo in napraviti red v družbinem življenji. Vsak začetek je težek in nepopoln, zategadel so tudi obrtne postave nepopolne. Naenkrat se ne dá zmešnjava tolikih let popraviti, treba je, da se začetne, da se pomanjkljive postave razvijajo. Ali kaj se zgodi? Po administrativnem potu se je obrtna

postava dne 8. marejja t. l. gledé nedeljskega posvečevanja za velike obrtnike kolikor toliko odstranila. Veliki obrtniki smejo zdaj ob nedeljah delati, oziroma delavce priganjati k delu, mali obrtniki morajo pa kolikor toliko počivati. To je krivično.

Ko se je letos sešel novi državni zbor, je nemški klub, oziroma dr. Menger, precej predlagal, da naj se še malim obrtnikom dovoli ob nedeljah delati. To se pravi z drugimi besedami: nedelja naj se tudi v prihodnje oskrunja, obrtna postava naj gré v koš. Dobro ga je zavrnil dr. Pattai, da se dobra obrtna postava ne sme odpraviti, ampak da se morajo odpraviti le pomanjkljivosti, ktere ima ta postava. In ta Pattaijev govor je nek slovenski dnevnik smešil! Zato je pač treba nekaj sebične predrznosti in pa — brezverstva.

Dr. Pattai ni „klerikalec“ in tudi ne mara biti; on je antisemit, ki se pa od mnogih drugih antisemitov zeló razločuje. Prej se jaz za Pattaija nisem zanimal, zategadel tudi njegove politične zgodovine ne poznam, ali zdaj, odkar je v državnem zboru govoril, berem vse njegove govore, ktere ima v raznih Dunajskih društvih in reči moram: v njih se kaže zdravo jedro.

Dr. Mengerjev predlog pride po novem letu v državnem zboru v obravnavo in liberalci se zdaj trudijo, da bi se v njegovo podporo skovalo obilo peticij. Ali tudi oni, ki skrbé za delavčevó življenje, zdravje in človeško dostojanstvo ne mirujejo.

Dunajski „Mariahilfer deutscher Bezirksverein“ je enoglasno sprejel od dr. Pattaija zloženo peticijo, v kateri se naslednje zahteva:

1. Obrtna postava od 8. marca l. l. naj se v daljnem razvijanju podpira, ne pa ovira in ministerke izvrševalne naredbe gledé izjem pri veliki obrtniji naj se v državnem zboru strogo pretresejo.

2. Po večih mestih naj se ob nedeljah prodajalnice zapirajo ob devetih popoldne, po malih pa opoldne. (Zakaj pa ta razloček? Vredn.)

3. Krošnjarstvo (havziranje) naj se ob nedeljah popolno prepové.

4. Omeji naj se vsako obrtno delo, ki ni neobhodno potrebno.

5. Pri podvzetjih, izvzetih od nedeljskega počivanja naj se da delavcem med tednom en prost dan.

6. Uradnikom in služabnikom pri železnicah in drugih prometnih napravah, pri bankah in denarnih zavodih naj se nedeljski počitek zagotovi.

7. Tovarnarji morajo delavce najpozneje do štirih v soboto popoldne izplačati.

8. Žganje se od sobote popoldne do ponedelka jutra ne sme prodajati.

9. Trafike morajo v nedeljo popoldne ob devetih zaprte biti.

10. Državni uradniki naj imajo, kolikor je le mogoče, nedeljo prosto.

Na socijalnem polji neutrudljivi duhovnik R. Eichhorn priporoča v zadnjem „Correspondenz-Blatt für den kath. Clerus Oestereichs“ vsem duhovnikom, da bi si preskrbeli to peticijo in jo v

svojem kraju trgoveem in obrtnikom v podpisovanje izročili. Kdor hoče dobiti to peticijo, mu ni treba drugzega kot na dopisnici pisati po njo na Dunaj. Naslov se glasi: Ernst Schneider, Mechaniker Wien-Währing, Martinsstrasse 33. *) Poslala se mu bo zastoj. Ko bo pa podpisana, naj jo pa v frankiranem zavitku odpošlje pod naslovom: Dr. Pattai in Wien, VII. Mariahilferstrasse 70. **) Jaz sem že to peticijo v dveh občinah v podpisovanje izročil.

Isto kar zahteva dr. Pattai, zahteva tudi katoliška-patrijotična kazina v Lincu v svoji peticiji (priobčeni v „Vaterland-u“ 15. nov. št. 314.) Iz te peticije hočem navesti le pristavke, ki se v Pattai-evi ne nahajajo: Mojstri in obrtniki naj skrbé, da se njih pomočniki in učenci vdeležujejo nedeljske dopoludanje in popoldanje službe božje in da vsaj ob zapovedanem času sv. zakramente prejemajo. V večih mestih naj se ob nedeljah prodajalnice in trafike ob osmih zjutraj zapirajo. Vse gostilnice in kavarne naj se ob sobotah o polunoči zapirajo, izjema bi bila le za popotnike.

Zdaj naj še navedem, kaj želi katoliško-politična kazina Landstrasse na Dunaji v svoji peticiji (priobčeni v „Vaterland-u“ 9. nov. št. 308.)

1. Ob nedeljah naj počivajo vsa težka opravila na polji, v delavnicah, tovarnah in pri javnih stavbah itd.

2. Vse prodajalnice morajo biti ob nedeljah celi dan zaprte. Le tam, kjer se prodaja neobhodno potrebni živež, bi se smela kaka izjema dovoliti.

3. Obrtno delo mora biti ustavljeno z izjemo onih obrtov, ki so neobhodno potrebni za izdelovanje najpotrebnejega živeža, za telesno razvedrenje in za osebni promet. Pri izjemnih obrtih bi se moral služabnikom dati vsako drugo nedeljo počitek.

4. Vse žganjarje in trafike morajo biti zaprte od sobote večera do ponedeljskega jutra.

5. Državni in zasebni uradniki naj imajo, kar je največ moč, nedeljo prosto. Javne dražbe so ob nedeljah v večih mestih prepovedane, na kmetih pa, če se služba božja ne moti, popoldne dovoljene.

6. Ta določila veljajo tudi za vse javne praznike.

To so tri peticije, ki so vse dobro vtemeljene. Skrbimo, da Pattai-eva podpišejo vsi naši krščanski trgovci in obrtniki. Dobro bi pa bilo, ko bi se napravila tudi slovenska peticija in sicer taka, ktero bi mogel vsakdo brez razločka stanú podpisati. Zategadel predlagam: „Vredništvo „Slovenčevó“ (in ako bi vredništvo ne utegnilo, bi se jaz ponudil), naj napravi po zgledu Dunajskega in Linskkega katoliškega društva peticijo in naj jo kot prilogo „Slovenca“ odpošlje vsem naročnikom po jeden ali več izvodov. Premožnejši naročniki naj bi pri vplačevanju naročnine priložili dvojčajo in stroški bi bili poravnani. Ko bi se le nekoliko delovalo, bi se po slovenskih krajih nabralo 100.000 podpisov. Pod-

*) Dobivale se bodo te pole tudi pri vredništvu „Slov.“ Vredn.

**) Ali naj je pa izroči kateremu domačemu poslancu, ki jo bo gotovo tudi rad predložil državnemu zboru. Vred.

za prav danes v Solkan napotila, niso mu dala gorečih častilcev Marijinih dalje spremljati.

V hospicu pa se morajo danes prav važne reči sklepati. Že ob osmi uri došla je svetogorska komisija, ki je imela za trdno in veljavno določiti ceno svetiščnih zemljišč in način, kako se ima premoženje prodajati. Pri tleh, kjer so imeli pred očetje frančiškenski obednico, sedelo je blizo deset odličnih gospodov, ki so se prav živahno pogovarjali in pričekali, ko Vekoslav stopi noter in predsedniku komisijskemu podá pismo, ktero se kmalo v zboru prebere. Moralo je doiti od kake višje oblasti, ker naredilo je na zborovalce močen utis in provzročilo h krati popolen prevrat. Od ene strani gospodje obmolkejo in ker več ne oporekajo, prepir potihne in se v kratkem seja končá.

Še dolgo se sicer potem gospodje po prostornem poslopji in dvorišči sprehajajo, toda zdi se, da predmet njihovih pogovorov nima posebne znamenitosti, so bolj zasebne zadeve. Slednjič, okoli enajste ure prikaže se na dvorišči, nikdo ne vé od kod, gospod Mostovski, kar na celem, kakor bi pal z nebes. Prebliža se enemu gospodov, ki je tam pred vrati stal, malo ž njim pošepeta, za eno minuto potem ga ni več ne tu ne tam, kakor bi ga bil sam vrag iz pekla odnesel, tega čudnega Mostovskega.

XVII. Dve pismi in še nekaj.

Bilo je tri dni potem. Gospoda Mostovskega najdemo domá na Gradišči. Od dveh popoldne sedi za mizo in piše tako zamišljen, da še ne pazi, kedaj se stemni in mu prinese Grivec Gulj, zvesti služabnik, luč na mizo. Drugače ni v sobi in v vsi hiši žive duše, vse je tiho in mirno, drugzega se ne sliši, kakor tuljenje silne burje, ki se od Nanosa sem zaganja v oguljeno vejevje gradiškega hrastja, sredi kterega stoluje oblast Ben Sarukova; po nebu podé se redki oblaki naglo dol od severja proti jugu, ker huda zima je in mráz, kakor se spodobi meseca januarja.

Ben Saruk je ravnokar končal pisanje, ter se po svoji navadi loti še enkrat brati pismi, kateri spisani ležiti pred njim na mizi. Gosje però za uho, luč bliže k sebi, začne stojé, malo na mizo naslonjen brati prvo pismo:

Častiti brat Kazanovski!

Da bi tvoj duh vedel in čutilo tvoje srce, kake misli mi polnijo možgani, ko to pišem in kaka bridkost mi teží osrče, ko moje però to na papir spravljá, bi gotovo iz globočine svojih črev vzdihnil, in iz svojih prs zagnal žalosten stok. Vse strele z gore sinajske naj Jehova nanj spusti, ki mi je provzročil toliko žalosti in vso sramoto kanaanskih malikovavcev naj izlije na onega, ki s sovražniki

zoper maziljenca Gospodovega v en rog trobi: Dajmo ga! dajmo ga! Zarotili so se sovražniki zoper dušo Izraelovo, rekoč: Udrimo ga, da zatremo njegov zarod na zemlji in njegovo imé se ne bo več imenovalo med narodi, in vzdignili so se nasprotniki Jakobovi in ustijo se: Spravimo ga, ker na poti nam je, in nastopili bomo njegovo dedščino, ker tolsta je.

Ti pa, častiti brat, poslušaj zgodovino onega nesrečnega dne, ko je bil služabnik Gospodov, Ben Saruk, ponižan, in tvoje ušesa naj se odpró, da vsprejmejo žalostne besede, ktere ti pričajo o sramoti, ki je Menahema zadela.

Bilo je četrty dan po šipu luninem meseca tebet t. l. 5 . . . po sezidani svetá, dan za dušo tvojega prijatelja poln náde in sladkega pričakovanja; ker vse je bilo izvrstno pripravljeno, da je sklep moral iz njih slediti. Vstal sem o polunoči, nadel si v kasto rumeno brado, tako tudi lasi ter si obraz z rudečilom močno pamazal, kakor da bi bil tam iz zapadne Indije. Vzel sem tudi zavitek močnega hrena, ki ga je treba poduhati, da se solze pretakajo. Potem sem odjahal z Gradišča, kakor senca, da me ni nikdo zapazil, ob petih zjutraj prinesla so me konjska kopita na goro. Na vse jutro pri luči že začeli so oni, ki so bili za to od komisije poslani, razdevati altarje in ž njih pobirati kinč in dragocenosti ter spravljati jih v zato pripravljene

pisane peticije naj bi se izročile kateremu domačemu državnemu poslancu.

Peticijo bi moral vsak rodoljub podpisati in v podpisovanje dati. Nibče bi se ne smel izgovarjati, saj se pri nas nedelja ne oskrunja. Krščanska ljubezen zahteva od vsacega, da se po svoji moči trudi, da se nedelja tudi drugod posvečuje. In ako se v katerem kraju nedelja letos najlepše posvečuje, je mogoče, da se bo že drugo leto najgrše skrunila. V zglede naj navedem naslednji škandal.

27. in 28. septembra t. l. je nekod na Kranjskem (imena ne povem, ker meni pri tem spisu ni toliko za osebe kot za stvar) povodenj cesto zelo raztrgala. Deželni inženir je izročil popravo nekemu podvzetniku, ki je najel kaci 50 tujih revežev in tudi nekaj domačinov. Izvzemši praznik vseh svetnikov se je delalo do zdaj vse nedelje. Ker neko nedeljo dva voznika nista hotla iti voziti, ju je podvzetnik dobro oštel in v ponedeljek, ko sta zopet prišla, domu spodil.

Je bila le velika sila? Občinsko predstojništvo je 4. okt. naznanila okrajnemu glavarstvu, da je za silo že vse narejeno, drugo delo naj se pa spomladi po javni dražbi oddá. Okr. glavarstvo je prašalo dva moža od cestnega odbora za svet in ta dva sta se 15. okt. izrekla: tega in onega še manjka, v desetih dneh se bo pa že dogotovilo in ker so delavci tukaj, bo delo zdaj jeseni manj stalo kot spomladi. Tedaj je bila po mislih občinskega predstojništva cesta že 4. okt. za silo popravljena in po mislih cestnih strokovnjakov bi imela biti 25. okt. dogotovljena in vendar se je še zadnjo nedeljo, t. j. 15. nov., delalo!

Zakaj je pa župnik molčal? Dotični župnik se je lani v precej enaki zadevi pritožil na okrajno glavarstvo in sicer z uspehom. Ali letos mu je ob neki priliki neki uradnik dotičnega glavarstva osebno rekel, da je pač smešno, ako se dandanes duhovnik za take reči pritožuje. Ali za posmeh bi se župnik ne bil dosti zmenil, ko bi bil le vedel, da bi kaj s pritožbo opravil. Ali podvzetnik mu je rekel, da je sila, da ima dovoljenje od žandarmerije in tako rekoč tudi od deželne vlade.

Premisliti je tudi treba, da so delavci neprenehoma delali v deževji in v lepem vremenu. Ako je delavec tako naprežen, mora kmalo opešati. Zategadel je jako primerno, da peticije zahtevajo, da morajo imeti delavci, ki ob nedeljah neobhodno potrebna opravila opravljajo, med tednom en prost dan. Ako se ta stavek sprejme, se bodo nujna opravila ob nedeljah najmanj na polovico skrčila.

Je li to svoboda, ako ima eden oblast toliko delavcem svobodo jemati? Ako bi se tudi v prihodnje natorne in cerkvene zapovedi tako sistematično skrunile, bo kmalo tudi za Kranjsko veljalo, kar je rekel Vrabc v državnem zboru: Ljudje ob nedeljah prav radi delajo, ako le delo dobé. Jaz bi Vrabc izrek še tako-le popolnil: Ljudje ob nedeljah radi delajo, ako le delo dobé in ako imajo le še kaj telesnih moči za delo.

Posvečevanje nedelj je važno, ono je temelj vsemu socialnemu življenju. O tem važnem predmetu bo državni zbor obravnaval po novem letu.

Pomagajmo z obilnimi peticijami in z molitvijo, da se napravi dobra postava.

Državni zbor bo imel pri tej zadevi velike težave. Liberalne razvade so že zelo vkoreninjene in liberalno-židovska opozicija bo zelo huda in poleg tega so razmere v raznih deželah zelo različne. Državni zbor bi moral nedeljskemu delu postaviti mejo, ki bi se ne smela nikjer prestopiti, skleniti bi moral, to in to ni nikjer ob nedeljah dovoljeno. Deželni zbori naj bi pa dobili pravico, nedeljsko delo po deželnih potrebah še bolj omejiti. N. pr. državni zbor najbrže ne bo mogel skleniti, da bi se katoliški prazniki povsod tako posvečevali kakor nedelje, ali kranjski deželni zbor bi to mogel skleniti brez najmanjše težave. Na Kranjskem so se v nekaterih krajih zatrosile razvade, ktere bi deželni zbor kaj lahko odpravil. V neki fari blizu Ljubljane ob košnji v nedeljo popoldne kose klepljejo in ob mlačvi žito s kozolcev vozijo. V neki drugi fari v Ljubljanski ekolici so letos na malega šmarna dan in na roženkransko nedeljo les plavili. V nekaterih krajih v nedeljo popoldne brez potrebe senó razstijajo in suše; zopet drugod se dobé ljudje, katerih ni sram iti skozi vas s košom in koso na rami. Navedel bi lahko še marsikaj, a mislim, da to zadostuje. Ako sosedje v isti vasi ali v sosednjih vaséh, ki v istih razmerah živé, brez tacega oskrunjevanja shajajo, bi se to oskrunjevanje brez premisleka smelo prepovedati.

Nikomur ne smé dovoljeno biti Gospodovega dne skruniti. Od nedeljskega posvečevanja gosposka ne more nikogar oprostiti; gosposka ima, kakor je rekel Windthorst pri letošnjem občnem zboru nemških katolikov, edino le oblast pritrditi, da je vol v kapnico padel. Kakor nima nobeden svobode za tatvino ali bogokletstvo, tako ne smé imeti nihče svobode za nedeljsko skrunjenje. Sv. oče pravijo v svoji najnovejši okrožnici: „Immortale Dei“: „Svoboda mora, ako hoče človeku k popolnosti pripomoči, ostati v področji resničnega in dobrega; natora dobrega in resničnega se pa ne more po človeški samovoljnosti spreminjati, ampak ona ostane vedno ista in je ravno tako nespremenljiva, kakor natora stvarjenih reči sama. Ako um napčnim mnenjem pritrdi, ako volja hudo sprejme ter istemu nasleduje, potem nihče izmed njiju ne doseže svojega popolnjenja, ampak oba se odpovesta svojemu natornemu dostojanstvu in se pogrezneta v stanje spačenosti. Kar je tedaj čednosti in resnici nasprotno, se ne smé nikdar ljudem v svetlobo in pred oči postaviti in še veliko manj s postavnim vplivom in varstvom braniti.“

Delajmo toraj neutrujeno za svobodo. Svoboda je pa le ena, namreč krščanska, vse drugo je razuzdanost.

S.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. decembra.

Notranje dežele.

Moder gospodar svojo streho ob lepem vremenu popravlja in modra vlada že za časa skrbi, da jo

vreče, da se bo po dražbi prodalo. Potem, ko sem pred podobo svetogorsko tako goreče molil, da sem si začel solze brisati, pridružil sem se jim tudi jaz, česar mi nikdo ni zabranil, še celó rado se je videlo, da tudi jaz sem se ponudil, in dalo se mi je nekako nadzorstvo pri tem delu. Opraviti smo imeli pri velikem altari. Nad tabernakelnjom klečala sta kakor nekaj nad skrinjo zaveze dva angelja, kakor se je dalo na prvi pogled razsoditi, izdelana iz čistega zlata, imela sta toraj nekaj tisoč vrednosti v sebi. Lepa sta bila in ljubeznjiva, zatoraj sta se mi v srce usmilila, mislil sem, kako bi jih iz vreče rešil. Primem enega, primem drugega ter se v naročji z njima odpravim, kakor da sem namenjen nesti ju v zakladnico. Pa glej, navdihnil me je neki skriven dub, in govoril je k tvojemu slugi sam božji glas, ki me je vabil in mi zapovedal ven z božjimi zakladi, ker ta dva angela da sta iz onega istega zlata, ki je bilo na žgavnem altari v Salomonovem tempelju. In gnalo me je ven naprej dol z gore po poti na Solkan. Sam pa ne vem, kako in kdaj sta se mi preselila iz naročja v suknjo, eden v desni, drugi pa v levi žep. A eden se ni dobro skrivil, kugal je z glavo iz žepa. Kar ga nekdo od romarjev zapazi in začne koj zijati, za menoj kazaje: Držite ga, držite ga, je okral Mater Božjo!

Na ta krik se vse za menoj v tek spusti, tako, da si nisem mogel drugače pomagati, kakor da sem s ceste skočil pod zid in kar vprek dol po pašniku jel dirjati čez trnje in skalovje; kakih trideset preganjalcev peté slišim za seboj, in le trdno podkovanim debelim čevljem, v katerih je noga neobčutljiva ostala za bodeče trnje in trdo kamnje, se imam zahvaliti, da sem preganjalce vedno dalje za seboj puščal in upal tako vteči jim do ceste Solkanske in po tej rešiti se hitro v Solkan. Toda glej ga zlođeja, in vraga občuduj! Ko se do ceste zatečem in se hočem proti Solkanu spustiti, stoji pred menoj na konji ta prokleti menih Vigenjski, da mi beg zabrani; ni mi ostalo drugzega, nego hitro s ceste skočiti dol proti Soči. En trenutek še in kopal sem se v Soči. Pri tej priči se mi brada odtrga, in kmalo potem se čutim precej olajšanega: moja angelja splavala sta nekam iz žepa. Jaz pa, ako sem se hotel rešiti pred kamnjem, ki je z brega na-me letelo, moral sem se držati pod površjem vode in tako sem se z največo težavo dalje spravil ter za kakih sto korakov niže splaval na suho — brez brade in zlatih angeljev. Tekel sem potem hitro skozi Pevmo v Gorico ter tukaj se preoblekel in obnovil s črnimi lasmi, brez brade, z modrim oprsnikom in cesarskim trakom, ter zdirjal sem ne-

nikaka nezgoda, o kateri ji je znano, da se ji približuje, ne najde nepripravljene. Euako je ukrenila sedaj tudi naša vlada gledé kolere, ktera se je v Benetkah prikazala, bila tudi že v Trst zanešana. Rojaki pozor! Ravnajte se strogo po določbah, ki ste jih lansko leto, od slavne vlade prejeli in ktere Vam bode brz ko ne sedaj zopet iz novega objavila, ker grozni gost trka že na naše vrata. Kakor včeranjji telegram sporoča, umrla sta v Trstu dva ogljárja za kolero, ki sta se iz Benetk pripeljala. Telegram sicer trdi, da sta bila popolnoma od družih ljudi ločena v bolnišnici, kjer sta zapustila revno življenje, vendar pa nam je posebne opreznosti potreba, da se nam ne povrnejo leta, katerih se možje še sedaj s strahom spominjajo, kedar se po vaseh ni drugzega čulo nego tužno zvočenje po trikrat na dan. Še enkrat rečeme, rojaki bodite oprezni in zmerni v jedi in pijači; posebno pa se varujte prehlajenja. Kolera je pred durmi. V Trstu zahtevala je že svoje žrtve in drugod si jih pa še poišče, če ji ne boste pravočasno vrat zaprli. Kar Vam bo nasvetovala slavna vlada, to naj se povsod z največo natančnostjo izvrši.

Najnovejši odlok trgovskega ministra v prometnih zadevah je ta, da se bodo od novega leta na dalje po železniških telegrafnih uradih čas računil po srednjem Dunajskem času in bodo vzajemno s tem morali tudi vlaki tako dohajati in odhajati, oziroma bodo pa veliki naši državni po marsikakem kraju ure na kolodvorih jako navskriž s solčnimi urami dotičnega kraja. Do sedaj smo imeli v Avstriji trojen, oziroma tudi peteri čas. Po Budapeštanskem času uravnane so bile vse ure in druga opravila na iztočni polovici naše države, toraj na Hrvaškem, Ogerskem, Galiciji in Bukovini. Po Praškem času pa na zapadni. Poleg tega javnega časa v prometu računil je pa še vsak kraj po svoje kakor je ravno ondi solčna ura, ki je edino merodajna, ako hočemo čas računiti po astronomičnem merilu. Poleg tega imeli smo po mejah: v Korminu Rimski čas, v Kupfsteinu Monakovski čas in v Bodenbachu Draždanski čas. Vsi ti ostali bodo tudi še na dalje, le v notranjem prometu avstrijskem premenila se bota Praški in Budapeštanski čas v Dunajski. Vsled tega bodo imeli na skrajnih zapadnih postajah blizo 9 minut popred poludne, kakor pa ga bo mežnar naznanil, kateremu solnce uro kaže na cerkveni steni.

General konjice in korni zapovednik hrvaški **baron Ramberg**, še dobro znan iz one dobe, ki je bila pred dvema letoma napočila na Hrvaškem, ko je narodna kri tekla za blagor očetnjave, dobil je hrvaško-ogrsko državljansko pravico s sedežem oziroma domovinsko pravico v Zagrebu. Kot takemu bilo je potrebno napraviti prisego zvestobe na hrvaško-ogrsko ustavo, kar je baron Ramberg storil 21. t. m. Zagrebškemu županu nasproti. General Ramberg je mož, kterege bode Hrvaška danes ali jutri brz ko ne še prav dobro potrebovala. Kot Slovani bi si bili pač želeli, da bi on za ta namišljeni slučaj še ne bil hrvaško-ogrski podanik in da bi ga še ne vezala prisega na pogodbo. Ramberg je bil že enkrat diktator v deželi, kjer strast prevlada prave in zdrave nazore in ni bilo čuti proti njemu nikakih pritožeb; ali bi bil bodoči naslednik Ramberg sedanjega bana Hedervaryja ravno tako neodvisen, kakor je bil baron Ramberg, kedar ni bil še hrvaško-ogrski podanik, pokazala bode bodočnost. Lahko bi bil, kajti imel bi mogočnega in vplivnega zaveznika — novi centrum, v katerem so zbrani hrvaški plemenitaši.

Vnanje države.

Iz **srbsko-bolgarskega bojišča** dostaviti nam je k temu, kar smo do sedaj že objavili še nekaj. Da je primerje postavno do 1. marca 1886

mudoma v Solkan, da bi vsaj tukaj zagotovil si delež Abrahamov. Zanesel sem se sicer na besedo, ki mi je bila dana, a se vé, da ne brez odškodnine: dogovorjeno je bilo z večino komisijinih udov, da se ima premoženje svetogorsko vse v kupno dražbo spraviti, ter kupec koj v zlatu izplačati znesek, sklicati da se ima najprvo za tisoč pet sto goldinarjev. Vedel sem, da ne bo mogel pri takih prodajalnih pogojih nikdo z menoj dolgo tekrovati in računil sem, da dobim za kakih pet tisoč vse, kar je imela Mati Božja na sv. Gori, vredno kakor se je obče govorilo pol milijona*). Pol milijona, brate, za pet tisoč in to v eni uri! Tako je bilo nastavljeno in Ben Saruk bil je svojega posestva, ki mu gré vsled obljube dane Abrahamu in njegovem zrodu, tako gotov, kakor gotovo je zemlja podnožje Gospodovo. In to je vse potrto, zdobljeno vse! Jazbec Vigenjski je vse to naredil, jezuitska zalega vničila najlepše nade. Ravno isto jutro došel je bil iz Trsta in pol ure potem ko me je v Sočo zagnal, stopil je pred komisijo s pismom od cesarskega namestnika, ravno v tistem trenutku, ko se je imela stvar konečno določiti v mojo korist. V pismu, ki se je v seji koj prebralo, zapoveduje cesarski na-

*) Ant. Červ. „Sveta Gora pri Gorici“, str. 82.

določeno in sklenjeno, je znano. Dostaviti nam je, da če bi do tedaj še ne sklenili miru, traja premirje samo ob sebi dalje. Če bi pa katera stranka drugi zopet boj napovedati mislila, mora ji to naznaniti 10 dni poprej. Da se je Srbom do 25. in Bolgarom do 27. t. m. umakniti iz tujih na domače tla, smo tudi že pisali, k temu pride še, kar se pa več ali manj že samo po sebi ume, da oproščeno zemljo po uradnikih takoj v oskrbovanje prevzame, vojaško zasede pa še le pet dni po odhajanju nasprotne armade, toraj pridejo v Vidin zopet Bolgari, v Piroto pa Srbi. Kar se tiče vjetih in ranjenih, bote se Srbija in Bolgarija medsebojno pogovorili, kedaj da se bodo zmenjali. Bolgarski knez je sklenjeno premirje takoj objavil svojim vojakom v dnevnem ukazu, kjer se jim je ob enem zahvalil za hrabrost in izredno junaštvo. Ob onem je pa javno in jako hvaležno priznal, da se imajo Bolgari za ves sijajen uspeh edino le Rusom in ruskemu caru zahvaliti, ki se je vedno z očetovskim očesom oziral na Bolgarijo in njene vojake, katerim je nadihnil ruskega duha, vstrajnosti, vojne discipline in vse druge kreposti, ki vojaka dičijo. Kljub ravno kar omenjane discipline je pa ravno med bolgarskimi prostovoljci veliko takih, ki se za nikak red ne zmenijo in kluba premirja sosedne srbske pokrajine napadajo. Takih imajo sedaj že 150 zaprtih in jih po vojaških postavah sodijo.

Kaj bo sedaj z *Istočno Rumelijo*? Vsa kri, kar jo je teklo v sedanji srbsko-bolgarski vojski tekla je zaradi nje, to je znano, kakor beli dan. Sramota bi bila toraj, če bi se njen položaj prav nič ne zboljšal ter bi ostal, kakor je bil poprej. To potrebo čuti visoka porta tudi že sama. Za to je nedavno bolgarskemu knezu Aleksandru poslala zaupno vprašanje, če bi morda ne hotel on prevzeti dostojanstva istočno-rumelijskega generalguvernerja. Knez Aleksander zbral je na to svoje ministre okoli sebe in je rekel, da je na to za vsakega drugega jako laskavo vprašanje visoki porti razumeti dal, da se rajši odpove bolgarski kneževini, kakor pa bi pomagal po tolikošnjih sijajnih zmagah, ki so jih Bolgari in Istočnorumelji skupno priloževali, še nadalje zatirati Istočno Rumelijo in bi sam šel tje kaj hlapčevati za pet let kot general-guverner. Prav ima mož, ki tako govori. Za Istočno Rumelijo je le jedna rešitev in ta je, da se združi z Bolgarijo v jedno državo in ima ž njo jednega vrhovnega poglavarja, ki pa zopet po pravici ne sme drug biti, kakor sedanji knez Aleksander, čegar čelo se je pri Slivnici in Pirotu z lavoriko ovilo, ktera bi se jako lepo ovijala tudi okoli kraljeve krone. To je edino prava rešitev istočnorumelijskega vprašanja.

Vladni telegram iz Francoskega sporoča, da je med *Hovasi* in *Francozi* na otoku Madagaskar tudi konec dolgotrajnih napadov in bojov. Sklenil se je menda mir, na podlagi, kterege se Francozom protektorat priznava čez celi Madagaskar in si bo francoska vlada ustanovila minister-rezidenta z vojaško posadko v Tanarive, ki bo imel popolnoma oblast kakor minister zunanjih zadev za Madagaskar. Tamatave bodo menda tudi zasedli, dokler jim Hovasi ne plačajo deset milijonov frankov vojne odškodnine. Kakor se nam ta novica sicer sama na sebi jako lepa zdi za božične praznike, je vendar ne moremo prav lahko verjeti, ker jo ravno prinaša vladni telegram francoski. Koliko da so vredni, je pa še preveč znano iz tonkinskih homatij francoskih, od koder so ravno francoski vladni telegrami vse drugače novice prinašali, kakoršne so bile v resnici, ali pa še celo nobenih ne. To nas sili ter opominja k največji opreznosti do vsega, kar iz inostranstva francoski vladni telegrami prinašajo. Pač bi bil čas, prav skrajni čas, da se tudi na Madagaskarju mir napravi. Če bodo pa Hovasi, ki so Francoze dostikrat prav do dobrega nabili, sedaj še deset milijonov frankov

odškodnine plačati pripravljeni, je drugo vprašanje, kterege rešitve hočemo počakati.

Izvirni dopisi.

S Štajarskega, 23. decembra. (Deutscher Nationalverein für Steiermark in štajarski Slovenci.) V Gradcu obstoji že več časa nemško društvo, ki ima namen nemške koristi zlasti po spodnjem Štajaru varovati, ali z drugimi besedami, štajarske Slovence ponemčevati. Dne 17. t. m. je imelo to društvo javni zbor, kterege so se zraven nekterih deželnih poslancev skoro vsi spodnještajarski talmi-nemci vdeležili ter tako jasno svoje namene izjavili, da je vredno jih tudi v slovenskih listih objaviti, kolikor nam jih „Tagespost“ naznanja.

Po njenem poročilu je zvonec nosil v tem zboru Ptujski dr. Hans Michelitsch (Mihaličev Ivanek z Ljutomera), ki je tožil, da je letos na Ptujski nižji gimnaziji dobil službo Slovenec proti voljo nemškega ravnatelja; dalje je tožil, da se po ljudskih šolah po deželi še vedno ne podučuje nemški, in da zavoljo tega slovenski otroci silijo v mestne šole, in stariši kleče prosijo za sprejem svojih otrok v nemške mestne šole, pa žalibože so še na Ptujski nemški šoli slovenski učitelji nastavljeni in o groza! na gimnaziji celo slovenski profesor nemščino uči. Zavoljo tega on pričakuje od visokega deželnega odbora, da bode te nedostatnosti odpravil ter na vse veke nemški značaj te deželne gimnazije v nemškem Ptujju zavaroval.

Vencel Marek, bivši profesor v Celju in zdaj v zasluženem počitku v Gradcu je dr. Michelitschu pritkaval ter sploh zoper enakopravnost na srednjih šolah spodnještajarskih govoril.

Dr. Glantschnigg iz Celja (znani kmetski prijatelj) ni utegnil priti v Gradec, zato pa je pismo podal, v katerem je zdelal Celjsko gimnazijo ter opozoril društvo, naj gleda, da se nemški značaj Celjske gimnazije in Mariborske pripravnice bolj strogo varuje.

Kjer so omenjeni gospodje spodnještajarski v zadnjem času politikovali, nikjer ni manjkalo dr. Aussererja iz Sevnice, toraj je moral tudi v tem društvu svoj glas povzdigniti, s katerim je izjavil svojo nado, da bo sedanji deželni odbor, ki obstoji iz njegovih zanesljivih političnih tovarišev, zdaj ko se je opozoril na nevarnost, ki nemštvu preti, v bodoče pred vsem ozir jemal na to, ako so dotični prošniki ne le nemškega rodú, ampak tudi nemškega mišljenja. Dr. Ausserer je bojda v tej reči najdoločniša zagotovila dobil, da bode se „do sem in ne dalje“ vresničilo.

Potem so sklenili prošnjo na deželni zbor, naj dovoli nemškemu „Schulvereinu“ podporo, in prof. Hofmann, če se ne motimo Ptujčan in Admontski benediktinec, še je čisto nepotrebno pral pred temi gospodi nemško duhovščino ter nezasluzeno breo dal konservativnemu Graškemu „Volksblattu“, dr. Michelitsch pa še je naposled prosil, naj bi to društvo tudi po slov. Štajarju svoja zborovanja ob-

hajalo, da bi se edinstvo spodnjega Štajarja z drugimi deli dežele bolj vtrdila.

To zborovanje nemškega „Nationalvereina“ se meni zavoljo tega važno zdi, ker so ravno tiste dni naznanili nemški listi, da je šolski odsek deželnega zbora Graškega predložil „gledé na to, da je često izražena želja slovenskega (windischen) prebivalstva spodnještajarskega, naj se otroci v šoli nemški učijo, gledé na to, da slovenski otroci silijo v nemške mestne in privatne šole, gledé na to, da so njihov promet in koristi proti nemškemu Štajarju obrnjene, gledé na to, da je za nerazkrušljivost štajarske dežele, države in vojaščine gojitev nemščine neobhodno potrebna“, v potrjenje naslednjo resolucijo: „Z ozirom na občno silo in djansko potrebo nemščine za vse prebivalce štajarske dežele, izraža deželni zbor spet željo, naj se v vseh štajarskih šolah pouk v nemščini v taki meri goji, kakor zahteva javni promet, edinstvo dežele, države in vojaščine.“

Nam se dozdeva, da so hoteli za čudno motiviranje te resolucije nemški poslanci vekšo potrjenje imeti, in so si to naročili pri nemškem „Nationalvereinu“.

Po pravici se nadjamo, da bodo naši poslanci v deželnem zboru, kedar se jim ta resolucija predloži, vse navedene razloge v njihovi ničevosti pokazali ter odločno zahtevali enakopravnost v vseh šolah, tako ljudskih, kakor srednjih, zlasti pa na Mariborski pripravnici.

Kakor se kaže, gredó štajarski Slovenci hudi borbi za enakopravnost nasproti, kajti od vseh strani se jim vsiljuje le nemščina in nemščina, kakor da jim za časno in večno srečo ne bi nič drugega treba bilo, kakor nemški znati. Naj vendar višji gospodje premislijo, da ima vsako ljudstvo do svojega jezika naravno pravico, in da vsak pritisk povzroči od nasprotne strani še hujši pritisk; naj naši poslanci mirno pa odločne razložijo v deželnem zboru pravice štajarskih Slovencev do enakopravnosti, naj pa tudi vsi narodnjaki v tem obziru storijo svojo dolžnost ter naše poslance v njihovem težavnem delu podpirajo, ljudstvo pa pri vsaki priliki podučujejo, da se bo svojih pravic vedno bolj zavedalo. Če bode vsak na svojem mestu storil svojo dolžnost, se nam ni bati, da bi v tej borbi omagali ali celo podlegli, kajti na naši strani je pravica, ki naposled vselej zmaga.

Iz Trsta 20. decembra. Seja mestnega zbora Tržaškega 16. t. m. je bila zato znamenita, ker so okoličani zvedeli, kako mestni očetje na levi, kateri pri vsaki priliki povdarjajo, da so v enem komunu združeni z mestom, za nje skrbé itd. Po toči poškodovanim dal je mestni zbor 3000 gld. Toča je potokla že maja meseca, da bi bili okoličani Furlani, še tisti mesec bi bil mestni zbor, ne 10.000 gld. kakor je Nabergoj predlagal, pač pa 30.000 gld. podelil. Komisija od magistrata zbrana, poročala je, da je toča 22.800 gld. škode naredila, med tem ko je je v resnici več kakor za 100.000 gld. V komisiji so bili sami zagrizeni lahoni in „cikorijaši“, ter so le pri takih škodo preiskavali, kateri so za Mavronerja glasovali. Nabergoj je ugovarjal, ter povedal, da je vse premalo cenjeno bilo, pa glasovali so vse

mestnik, naj se svetogorsko premoženje ne prodaja „en bloc“ ali povprek, ampak vsak kos posamno, da bo mogoče domačim posestnikom, ki ne morejo zmoči svoto za celo, mogoče zemljišča pokupiti in tako zemlja ostane v rokah domačinov, ker kaže, da denarni tujci, ki so vedno nezanesljivi, spravljajo v svojo oblast preveč zemljišča; tudi naj se posamni kosi, kolikor mogoče, cenijo po pravi vrednosti. Naj se komisija skrbno ogiblje vsake nepostavnosti, ker od več strani se je zvedelo, da se državno blago brezvestno zametuje, kaj takega se bo ostro kaznovalo.

Tako sem zvedel, brate, ko sem ob enajstih stopil na dvorišče svetogorskega hospica v Solkanu. To je bilo za-me strela z jasnega neba v sredi zime! Splavala sta zjutraj po Soči zlata angelja, in isto jutro spuhnelo je v zrak pol milijona. Vse to se imam zahvaliti vigenjskemu klečeplazu. Dražilo se je sicer cele tri dni premoženje svetogorsko, toda le po kosih in tako slano, da ni neslo vdeleževati se dražbe, ker Izrael se ne vtika v kupčije, kjer nima donošati dve sto odstotkov na leto. Pet sto tisoč za pet tisoč, to bi bilo še kaj vredno našega truda. Tako tedaj odpeljan mi je najdebelejši junec čez mejo v Egipt. Toda še na drugega zlije naj se moj žolč. Kdo je prav za prav kriv, da mi vigenj-

ska pošat toliko nagaja in mi je slednjič unesla ta najboljši plen? Ona prekleta, dušno in telesno izpita dolgost, ki ne diše drugakega kakor dolgove, in po vsi koži se mu beró le dolžna pisma, ta pasja dlaka, da bi se stegnil, kjer-koli ima zemlja nesrečo ga nositi, ta je imel naš častiti sklep v treh mesecih zvršiti in vigenjskega ježa poslati v krtovo deželo; ko se je obotavljal in izgovarjal, podaljšal se mu čas za en mesec, a postavil sem mu večer pred onim nesrečnim dnevom kot najskrajni rok, ker slutil sem nevarnost pretečo. A glej, drugo jutro, ko je Ben Saruk brez vsake skrbi začel delo Gospodovo, prikaže se h krati Vigenjski menih, da v nič spravi, kar je volja Božja, da se zgodi.

Kaj nam je storiti?

Prvič izdajico Takoveca na vekomaj izključimo iz naše častitljive družbe ter izrečemo nad njim trikratno prekletje. Preklet bodi nad zemljo, na zemlji in pod zemljo, na suhem in po morji ga preganjaj maščevalno bodalo, da ne bo imel nikdar in nikjer miru in gotovosti. Preganja naj se po vsi zemlji, dokler se ne zasači, da plača z lastno krvjo, kar je zakrivil.

Ravno tako pa bodi sedemkrat sedem preklet Vigenjski menih, ki uklubuje nameram pravičnih; preklican bodi na veke in vekov veke, in vsak, kdor

ga zadavi, védi, da je storil Bogu dopadljivo delo, in kdor njegovo kri prelije, bodi zagotovljen, da njegova duša ne bo videla pekla na vekomaj.

Pa počasi, počasi! No, kri poléži se malo, in glava, bodi trezna! Počasi, nikdo drug nego jaz sam hočem to nalogo prevzeti, ker vidim, da na druge se ne smé zanašati. Jaz sam, jaz sam; da, da, upam, da jo bom mojstersko zvršil. Premagaj se malo Ben Saruk, obuj si rokavice gladke in tvoj hrbet in glava naj ne opusti še poklonov, ne tvoja usta sladkih besed; in tako pojde vse gladko spod rok, in ti, Ben Saruk, ostal boš brez tekmece, da ga ne bo na svetu, ki bi si upal s teboj pod Skalo. Z lepo, z lepo, kapucin vigenjski, se pride dalje nego z grdo.

Toraj pošast vigenjska, pereat!

Še ena reč, častiti brat, mi greni vse, kar je v meni in okol mene: tri vreče so tukaj trdo sešite; upal sem, da bodo vsled spekulacije, ki se je obetala, kmalo odebeleli, a votli so, brez črev in trebuha, treba jih bo polniti s — krompirjem. Jojmene, jojmene! To me skoro žene k obupu!

Zdravstvuj v imenu najvišega zidarja:

Ben Saruk Mostovski.
(Dalje prih.)

eno za ta mali đarek. G. Nadlišek je poudarjal, da s to malo stvarjo ne bode okoličanom ničesa pomagano, ker se en goldinar na enega poškodovanega ne pride. Bil je on tega mnenja, da naj se raji ta denar med uboge okoličane in mestne razdeli. Na galeriji je bilo tudi pri tem zboru obilo poslušalcev iredente in naše stranke, iredenta se ni upala oglašiti, ker se je bala najbrž, da ne bi jej na glavnem trgu prahu iz sukenj stepali.

Znani „švindler“ Miroslav Malovrh, kateri je bil predlanskem v Celji obsojen, sedi zopet v Tržaški ječi, obsojen zaradi tatvine. Po prestani kazni ga bodo po odgonu v Ljubljano poslali.

Volitve se bodo vršile kakor vam znano drugi mesec. Lokalni iredentarski listi že brusijo nože, naša stranka pa še brižneje; to bo boj za obstoj iredente, za prihodnji položaj Slovanstva na Adriji in avstrijske stranke sploh. Upanje gojimo, da zmagamo. Bog daj!

„Triester Tagblatt“ se je pri stari tetki „Triester Zeitung“ oženil. A zakon bo pa čuden, vedno sta se zmerjala in drug drugemu očitala prešeštovanje v časnikarski politiki, a zdaj pa ta zveza. S 1. januarjem bodeta oba pod eno streho. Prodajala bodeta „deutsche Knödel“, „deutsche Bildung“, „deutsche Gesinnung“, „deutschen Geist“ in Bog ti ga vedi, kaj še vse. Kakor program teh dveh „dinarjev“ obeta, bo kmalo Bismark v jadransko morje lahko pljuval. Bodemo videli.

Isterski poslanci mudili so se 15. t. m. v Trstu pridši iz Poreča. Vse jim je čestitalo. Bili so: Spinčić, Zamlič, Jenko, — Križanaca ni bilo. Ne mara se je bal, da bi ne bil zaradi svoje neznačajnosti kake grenke slišal. Temu gospodu se je posrečilo, da je v Žavlih obogatel; volili so ga, ker je bila volitev nevarna, a on zaradi premoženja vpliven mož. A kaj stokrat bi bilo boljše, da bi bili volili preč. kanonika J. Jana, zaradi njegovih del in zaslug. Kakor čujemo, ga mislijo nekteri v Tržaški mestni zbor voliti, a po deželnem zboru v Poreču si ga ne upamo več niti voliti niti priporočati.

Domače novice.

(Slovanska vzajemnost.) „Sokol“ prejel je danes iz Krakova, kjer se ravno kar česki in poljski domoljubje bratijo, sledeč telegram: „Zebrani na wspólnym obchodzie wigilijnym członkowie sokola w Krakowie pija zdrowie Sokola slovenskeho v Ljubljane i zaselaja sokolskie braterskie pozdravienie. Balucki, Zařycki.“ (Zbrani na skupnem shodu božičnem člani sokola v Krakovem pijó na zdravje Sokola slovenskega v Ljubljani in mu pošiljajo bratski sokolski pozdrav. Balucki, Zařycki).

(Matica Slovenska) je včeraj imela 71. sejo, katero je vodil g. prof. J. Marn in ktere se je vdeleževalo 13 odbornikov, med njimi ravnatelj gosp. Wiesthaler in deloma g. profesor Žolgar. Razgovor je bil najprej o knjigah letošnjih, ktere so se zopet zapoznile, a nikakor po krivdi društvenega odbora, marveč tiskarne same. V prihodnje krene se na pot, da se to več ponavljalo ne bode. Ker je naročeno Matici postopati varčno, prejamejo družniki za 1885 koj po novem letu samo dve knjigi, ki bote pa po svoji pomenljivi in tehtni vsebini tem bolj ugajali slovenskemu razumništvu. Popisano je drugo desetletje ter pokazano, kako osodo je imela Matica v njem, in kako je delovala na pospéh slovenskega slovstva. Razpravljalo se je potem o rokopisih, ktere že več časa hrani Matica, kaj storiti z njimi, ter sklenilo, da za prihodnje leto podá udom svojim po tri knjige: Letopis, leposlovno Kraševskega roman (Koča za vasjo) in znanstveno, za katero naj odbor še poskrbi, in se pisatelji vabijo Matici s pristojnim delom skoro postreči. Gospodarski odsek je pooblaščen hišo na Bregu prodati. Poročalo se je o poverjenikih, o udih novih in starih, kateri brez vspeha opominjani so se izbrisali iz imenika, in dela se na to, da bode Matica v vseh svojih razmerah istivita. Bolj natančno poročilo o tej skupščini prinesemo po tajnikovem izvorniku pozneje.

(V Marjanišči) bodo tudi letos božične predstave. Predstavljale se bodo žive podobe, ki se deloma predpodobe Gospodove, deloma pa iz njegove mladosti povzete — kakor že nekaj let sem. — Na novo pa se bode predstavljala letos igra s petjem: „Živila Avstrija!“ ki je za nalašč prirejena za te predstave, in se bode igrala v izvornem nemškem, pa tudi v slovenskem jeziku, in sicer dne 30. dec. slovensko. Poznejše predstave se bodo naznanile.

Igra bode kaj mična, bodi si zaradi lepih oprav, ktere bodo imeli posamezni dečki — zastopniki kronovin, bodi si zaradi petja in godbe, ktera bode nekako odmevala iz posameznih dežel. Komur pripušča čas, naj ne zamudi ogledati si te predstave. Na Dunaji se je igrala lani prvič v deškem sirotišči ter je zelo ugajala obilnemu občinstvu.

(Sokolski večer) s prosto ustopnino bode na Štefanji večer v steklenem salonu Ljubljanske čitalnice, h kateremu so bratje „Sokoli“ z družinami in prijatelji Sokola najvljudneje vabljeni. Reditelj mu je g. Anton Jeločnik.

(„Slavec“) priredi tudi letos Silvestrov večer „pri Tavčarji“ z jako zanimivim programom, kateri se bode ob svojem času naznanil. — Gospodje pevci prosijo se, da pridejo na Štefanji dan popoldne ob 2. uri k glavni pevski skušnji.

(Zapri so) predvčeranjem paznika Nemca na Ljubljanskem Gradu z njegovo ženo vred zaradi tatvine. Nemec je bil na Gradu ob enem za delovodja pri krojačih, pa si je več reči prisvojil, ki niso bile njegove. Prišli so mu na sled in so ga spravili pod ključ.

(Vošilo ob novem letu). Te dni so kakor vsako leto objavile tukajšnje novine mestnega magistrata razglas gledé oprostnih listkov za običajna vošila ob novem letu in ob godovih. Častite svoje čitatelje opozarjamo na ta poziv mestne gospodske in še posebno dostavljamo, da omenjeni oprostni listki letos niso samo pri gospodu Karingerju na mestnem trgu pa pri gospodu Schäferju na Kongresnem trgu na razpolaganje kakor doslej, nego da se bodo vsled sklepa mestnega odbora pošiljali na dom, da se dobrotnikom prihrani celó pot v omenjeni prodajalnici. Ker je skupilo za oprostne listke namenjeno ubožni mestni zakladi, je že iz človekoljubnih obzirov želeli, da bi se spečalo prav mnogo oprostnih listkov, pa tudi v svojem interesu naj bi občinstvo po teh listkih segalo v najobilnejši meri, da se kolikor toliko omeji tisto nepotrebno pritirano razpošiljanje vizitnic „na debelo“, zlasti ob novem letu. Vsako leto je čuti nevoljnih pritožb o tej razvadi, ktera je nekaj časa sem udomačila se med nami in se razširja vedno bolj. Oprostni listki so najprimernejše sredstvo rešiti se vsake neugodnosti; pa to se vé, da morajo kupovalci oprostnih listkov tudi v resnici vzajemno posluževati se pravice, ktero si prisvojé, če ne, ne bode pomagano niti z oprostnimi listki.

(Za Gorenjce) nabral je g. Karol Lahajnar, magistratni uradnik tukaj 44 gl. 64 kr., kateri so se te dni za božično potico revnim poplavljenecem razdelili.

(Božična doba) vtisnila je čmernim dnevom že svoj značaj v zasobnem narodno-gospodarskem kakor tudi v političnem življenju. Kako je v prvih dveh, vsak sam ve, ako se le nekoliko okoli sebe ali pa tudi le po listih ozre, kjer vse polno raznih naznanil mrgoli, blago za božična darila ponujajočih. Politični značaj letošnje božične dobe odlikuje se pa zopet, kakor sedaj že skozi dve leti, po opravljenih ljudeh — „Slov. Narod“ jih „klevetnike“ imenuje, ki po vsi sili hočejo vedeti, da se bo „Narod“ ob novem letu vstopil k državnim jaslim. Naj se le potolaži zaradi tolišnega obrekovanja; kedar se bodo „klevetniki“ plitvi“ naveličali take vesti trositi ali pa kedar bodo sprevideli, da je bosa, da bi „Slov. Narod“ iz državnih jasli zobal, — bodo sami od sebe vtihnili. Prav tako, kakor sedaj „Sl. N.“, godilo se je o božiči leta 1883 in 1884 nam. Kako so kazali tedaj „plitvi klevetniki“ na ubožega „Slovenca“ in na državne jasli, v kterih bi se mu bilo imelo 4000 gl. položiti; koliko se je tedaj rodilo zavidljivosti in samopridne jeze in vse za prazen nič. „Plitvi klevetniki“ so potihnili, ko je božič minul in prav taka bo letos gledé sumničenja neodvisnosti „Sl. Naroda“, o kateri do sedaj živ krst niti ne dvomi ne, kdor „klevetnikom“ ne verjame.

(Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Omenjali smo že marljivi trud za pospeševanje naše ideje med učiteljskim in trgovskim stanom; z veseljem smo zabeležili, da si tudi slovensko ženstvo v tem obziru marljivo prizadeva naši ideji koristiti. Istotako se opaža tudi pri drugih stanovih primeroma živahno zanimanje na korist zgradbi „Narodnega Doma“. Le med jednim stanom pogreša se isto zanimanje, to je naša prečastita duhovščina. Res, da je tudi tu začetek že storjen, ker tudi med gg. duhovniki imamo že dvajset poverjenikov, v kojih oskrbi je 25 knjižic. Želeti bi pa bilo, da bi bilo zanimanje tu večje, želeti tem bolj ker smo za trdno prepričani, da je treba prečastiti duhovščini vsled

njenega velikega vpliva v višjih in nižjih krogih in med Slovenstvom sploh le malega prizadevanja in truda, da bi dosegla velikanske vspehe. Saj je vendar treba pomisliti, da ima biti „Narodni Dom“ ne le središče narodnim Ljubljanskim in deloma sploh slovenskim društvom, ampak sploh shajališče Slovenstva. Lastnica mu ima postati naša „Slovenska Matica“ in njegovi čisti dohodki so posvečeni zelo blagemu konečnemu namenu, namreč pospeševanju literature in vede, podpori znanstva in umetnije slovenske. — Razposlanih je sedaj 470 knjižic, razpečanih 31. Razun že omenjenih 29 dobili smo namreč v zadnjem času kot 30. in 31. knjižici pod št. 34 (poverjenica gđe. A. D.) iz Trbovelj in pod št. 311 (poverjenik g. A. L.) iz Rakeka. Najtoplejšo jima zahvalo. (Denar in oglašila pošiljati je g. dr. Jos. Starétu blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

(Bralno društvo) ustanovili so si v Šmartnem pri Ljubljani.

(Iščejo) nekega Franceta Rossmana na trgovca z železnino iz Celovca, zaradi ponarejevanja menjic. Ogoljfal je ljudi na ta način za več tisoč goldinarjev, potem jo je pa pobrisal.

(Božič) prinesel je zlati porte-epej mnogim nadelopolnim mladenčem, ki so imenovani za častnike v rezervi. Od teh jih je 631 pri peščih, 114 pri konjici, 99 v topništvu, 9 pri vojnih inženirjih, 2 pri pionirjih, 7 pri železničnem in brzojavnem polku, 17 pri zdravstvenikih, 31 pri vozarstvu in 4 pri bosanskih batalijonih.

(Vožnje po morji) med Trstom in Benetkami je Lloyd zaradi kolere opustil.

(V Trstu) so predvčeranjem štiri glavne poulične kričače zaprli, ker so se nasproti poslancu Rascovichu („irredentovec“) le preveč navdušeno na ulici obnašali.

(Nova pošta) odprla se bo ob novem letu v Šempasu in bo v zvezi z Gorico in Postojno, ter bo sprejemala pisno in vožno pošto in hranilne vloge.

Telegrami.

Dunaj, 24. dec. Kakor listi sporočajo, sošel se bo državni zbor menda še le 29. januarja. Rojstni dan presvitle cesarice obhajal se je po vseh cerkvah in božjih hišah ob navzočnosti gospok ter obilnoštevilnega ljudstva jako slovesno.

Gradec, 23. dec. V tovarni za dinamit pri Sv. Lamprehtu razletelo se je spirališče. Trije delavci so mrtvi, trije poškodovani. V samostanu sv. Lamprehta zdrobilo se je 200 šip, v trgu pa ravno toliko.

Belgrad, 23. dec. General Hrvatović je zahteval, da se je sestavil najvišji vojaško-pravni senat za vzdrževanje vojne discipline. Taisti obstoji iz petero štabnih častnikov in jednega generala predsednika. Od kar ta senat svoj posel izvršuje vstrelili so že 60 vojakov zaradi upornosti.

Madrid, 23. dec. V Terragoni prišli so na sled zaroti in so več podčastnikov zaprli. Zorillovi agentje se povsod čutijo. Vlada je vse potrebno vkrenila, da bo vsak poskus že v kali zatrla.

London, 24. dec. Irsko vprašanje se ne bo tako lahko rešilo, ker se je bati največih nevarnosti za veliko Britanijo sploh, za Irsko pa še posebno. Parnella je kar nevtogoma zmanjkalo.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

24. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 95 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 30 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	119 „ — „
Papirna renta, davka prosta	100 „ 05 „
Akcije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akcije	293 „ 70 „
London	126 „ 05 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	9 „ 98 „
Ces. cekini	5 „ 98 „
Nemške marke	61 „ 90 „

Zahvala.

Odboru gospá za oblačevanje ubogih šolarčkov je najprijetnejša dolžnost, da se v imenu 80. s popolnimi zimskimi oblačili obdarovanih otrok najprijetnejše zahvaljuje slavnemu vodstvu hranilnice v Ljubljani za veledušno naklonjeni dar v znatnem donesku 250 gl. a. v.

V Ljubljani, 20. decembra 1885.

Za odbor:

Karolina pl. Bleiweisova,
Marija Murnikova.